

Ikt. sz.: NEB-41/4-2/2020.

NEB-2/2020. sz. ülés
(NEB-35/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottságának**
2020. március 3-án, kedden, 14.00 órakor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	4
<i>Elnöki bevezető</i>	7
<i>A határozatképesség megállapítása</i>	7
<i>A napirend elfogadása</i>	7
<i>A Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről (2017. január - 2018. december) címmel benyújtott beszámoló (B/8328. szám) (A bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján)</i>	7
<i>Tircsi Richárd hozzászólása</i>	8
<i>Hozzászólások</i>	9
<i>Határozathozatal</i>	9
<i>A "Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért" elnevezésű európai polgári kezdeményezés" támogatásáról (Bizottsági tájékoztató elfogadása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 15. § (4) bekezdése alapján)</i>	10
<i>Hozzászólások</i>	10
<i>Határozathozatal</i>	11
<i>A Tájékoztató a Nemzeti Választási Iroda elnökének a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásával kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról szóló beszámolójának (B/8394) nemzetiségeket érintő vonatkozásairól</i>	11
<i>Dr. Pálffy Ilona tájékoztatója</i>	12
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	13
<i>Dr. Pálffy Ilona válaszai</i>	16
<i>További kérdések, hozzászólások és válaszok</i>	18
<i>A Tájékoztató a Nemzeti Választási Bizottság elnökének a Nemzeti Választási Bizottságnak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek és a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásán végzett tevékenységéről szóló beszámolójának (B/8429) nemzetiségeket érintő vonatkozásairól</i>	20
<i>Dr. Rádi Péter hozzászólása</i>	20

<i>Kérdések, hozzászólások, válaszok</i>	22
<i>Tájékoztató a Nemzeti Alaptanterv nemzetiségeket érintő vonatkozásairól</i>	23
<i>Hollerné Racskó Erzsébet hozzászólása</i>	24
<i>Hozzászólások</i>	26
<i>Határozathozatal</i>	30
<i>Országos nemzetiségi önkormányzatok elnökeinek meghallgatása</i>	31
<i>Hristodoulou Konstantinos elnök (Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata)</i>	31
<i>Agócs János elnök (Országos Roma Önkormányzat)</i>	34
<i>Holecz Károly elnök (Országos Szlovén Önkormányzat)</i>	36
<i>Szabó Jaroslava elnök (Országos Ukrán Önkormányzat)</i>	38
<i>Egyebek</i>	40
<i>Az ülés berekesztése</i>	41

Napirendi javaslat

1. A Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről (2017. január - 2018. december) címmel benyújtott beszámoló (B/8328. szám)
(A bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján)
2. A "Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért" elnevezésű európai polgári kezdeményezés" támogatásáról
(Bizottsági tájékoztató elfogadása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 15. § (4) bekezdése alapján)
3. Tájékoztató a Nemzeti Választási Iroda elnökének a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásával kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról szóló beszámolójának (B/8394) nemzetiségeket érintő vonatkozásairól

Meghívott előadó:

Dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Iroda elnöke

4. Tájékoztató a Nemzeti Választási Bizottság elnökének a Nemzeti Választási Bizottságnak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek és a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásán végzett tevékenységéről szóló beszámolójának (B/8429) nemzetiségeket érintő vonatkozásairól

Meghívott előadó:

Dr. Rádi Péter, a Nemzeti Választási Bizottság elnöke

5. Tájékoztató a Nemzeti Alaptanterv nemzetiségeket érintő vonatkozásairól

Meghívott:

Hollerné Racskó Erzsébet, az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségének elnöke

6. Országos nemzetiségi önkormányzatok elnökeinek meghallgatása

Hristodoulou Konstantinos elnök, Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata

Agócs János elnök, Országos Roma Önkormányzat

Holecz Károly elnök, Országos Szlovén Önkormányzat

Szabó Jaroslava elnök, Országos Ukrán Önkormányzat

7. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Ritter Imre** nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke

Farkas Félix roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke
 Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló
 Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló
 Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló
 Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló
 Paulik Antal szlovák nemzetiségi szószóló
 Rónayné Slaba Ewa Maria dr. lengyel nemzetiségi szószóló
 Dr. Serkisian Szeván Simon örmény nemzetiségi szószóló
 Sianos Tamás görög nemzetiségi szószóló
 Szolga József horvát nemzetiségi szószóló
 Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló
 Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

A bizottság titkársága részéről

Schweighoffer Anita bizottsági munkatárs

Meghívottak:

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes
 Dr. Török Tamás, az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának titkárságvezetője, főosztályvezetője
 Dr. Kiss Balázs, az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának jogi referense
 Dr. Varjú Gabriella, az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának főosztályvezető-helyettese
 Dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Iroda elnöke
 Dr. Péteri Attila, a Nemzeti Választási Iroda elnöki tanácsadója
 Dr. Gáva Krisztián, a Nemzeti Választási Iroda elnökhelyettese
 Dr. Rádi Péter, a Nemzeti Választási Bizottság elnöke
 Dr. Szegedi Krisztián, a Nemzeti Választási Iroda, a Nemzeti Választási Bizottság Titkárságának tanácsadója
 Dr. Sóskuti-Varga Gergely, a Nemzeti Választási Iroda, a Nemzeti Választási Bizottság Titkárságának főosztályvezetője
 Grecskó Anita, a Nemzeti Választási Iroda, a Nemzeti Választási Bizottság Titkársága főosztályvezető-helyettese
 Dr. Csordásné dr. Halász Boglárka, a Nemzeti Választási Iroda, a Nemzeti Választási Bizottság titkársági referense
 Dr. Varga Julietta, a Nemzeti Választási Iroda, a Nemzeti Választási Bizottság titkársági referense
 Karsai Kamilla, a Nemzeti Választási Iroda, a Nemzeti Választási Bizottság titkársági referense
 Hristodoulou Konstantinos, a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának elnöke

Agócs János, az Országos Roma Önkormányzat elnöke
Holecz Károly, az Országos Szlovén Önkormányzat elnöke
Szabó Jaroslava, az Országos Ukrán Önkormányzat elnöke
Tircsi Richárd, a Miniszterelnökség Egyházi és Nemzetiségi
Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága Nemzetiségi Főosztályának
főosztályvezetője
Hollerné Racskó Erzsébet, az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok
Szövetségének elnöke és az Országos Szlovák Önkormányzat elnöke

(Az ülés kezdetének időpontja: 14.00 óra)

Elnöki bevezető

RITTER IMRE nemzetiségi képviselő, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Sehr geehrte Damen und Herren! Schönen guten Tag! Jó napot kívánok, hölgyeim és uraim! A Magyarországi nemzetiségek bizottsága mai - kicsit történelmi - ülését megnyitom. Azért mondom, hogy történelmi, mert ma van itt, ebben a tárgyalóban utoljára nemzetiségi bizottsági ülésünk. Mindenkit megnyugtatók, lesz még következő (*Derültség.*), de az már Parlamentben lesz. Már olyannyira kiköltöztünk, hogy a végén még egy pezsgőspohár sem maradt, az utolsó ülésen viszont meglehetősen sűrű programunk van. Szeretném először is köszönteni dr. Szalayné Sándor Erzsébet biztoshelyettes asszonyt és munkatársait, dr. Török Tamás főosztályvezetőt, dr. Varjú Gabriella főosztályvezető-helyettest, dr. Kiss Balázs jogi referenst. Szeretném köszönteni a Miniszterelnökség nemzetiségi és egyházügyi államtitkárságáról Tircsi Richárd főosztályvezető urat, aki egyúttal az 1. napirendi pont meghívottja is. Köszöntöm dr. Pálffy Ilonát, akinek a munkatársait majd a napirend tárgyalásakor felsorolom, hogy haladjunk. Úton van, remélhetőleg rövidesen megérkezik dr. Rádi Péter úr is, a Választási Bizottság elnöke.

A határozatképesség megállapítása

A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy bizottságunk mind a 13 tagja személyesen jelen van, így határozatképesek vagyunk 13 szavazattal.

A napirenddel kapcsolatban Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló írásban javasolta, hogy vegyük napirendre a kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért elnevezésű európai polgári kezdeményezés támogatására irányuló javaslatát. A módosított és írásban kiküldött napirend ezt is tartalmazza. Kérdezem a kiküldött napirendekkel kapcsolatban, van-e valakinek észrevétele, kiegészítése

A napirend elfogadása

Ha nincs, akkor kérem, hogy aki a kiküldött napirendekkel egyetért, kézfeltartással jelezze! (*Szavazás.*) Köszönöm. Ki van ellene? (*Szavazás.*) Ki tartózkodik? (*Szavazás.*) Megállapítom, hogy 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk a napirendet.

A Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről (2017. január - 2018. december) címmel benyújtott beszámoló (B/8328. szám)

(A bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján)

Az 1. napirendi pont a Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről 2017 január és 2018 december közötti időszakra vonatkozó B/8328. számú beszámoló, a beszámoló kapcsán a bizottság állásfoglalásának kialakítása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján. A beszámolóhoz az Állami Számvevőszék is készített egy tájékoztatót, amely a tegnapi napon mindenkinek kiküldésre, illetve itt kiosztásra is került. A mai nappal az Igazságügyi bizottság is megtárgyalta a beszámolót, és benyújtotta a beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslatot. Üdvözlöm még egyszer Tircsi Richárd főosztályvezető urat. Kérdezem, hogy kívánja-e a beszámolót szóban kiegészíteni.

Tircsi Richárd hozzászólása

TIRCSI RICHÁRD főosztályvezető (Miniszterelnökség): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget. Néhány mondatban összefoglalnám ennek a kétéves kormánybeszámolónak a jelentőségét és a lényegét. Nagy szeretettel köszöntök én is minden kedves jelenlevőt. Engedjék meg, hogy Varga Szimeon szószóló úron keresztül a magyarországi bolgár közösséget külön is köszöntsem a mai nemzeti ünnep alkalmából. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 150. §-a mondja ki azt, hogy a kormány két évente áttekinti a Magyarországon élő nemzetiségek helyzetét, és arról az Országgyűlésnek beszámol. Ennek a kötelezettségnek eleget téve készítettük el a 2017 január és 2018 december közötti időszakra vonatkozó jelentésünket. A jelen beszámoló átfogó képet kíván nyújtani mindarról, ami a hazai nemzetiségpolitika területén a beszámolási időszak során történt, és összegezni kívánja azt az európai szinten is példaértékű nemzetiségi politikát, amely jellemzi Magyarországot.

Széles körű segítséget kértünk a beszámoló összeállításához a kormány minisztériumaitól, különböző államtitkárságaitól, az érintett szakterületektől, háttérintézményektől kértünk anyagokat, mellettük a fővárosi és a megyei kormányhivataloktól, a megyei közgyűlésektől, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságtól, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alaptól, az országos nemzetiségi önkormányzatoktól, önköktől, töletek, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalától, az Egyenlő Bánásmód Hatóságtól, a Központi Statisztikai Hivataltól, az Állami Számvevőszéktől, valamint a Magyar Tudományos Akadémiától is kértünk anyagokat az elmúlt év folyamán. Így készült el az önök előtt lévő beszámoló. Nagyon sok pozitívum jellemzi. Csak egy-kettőt kiragadnék belőle. Nagyon fontos, hogy a nemzetiségeink képvisellete tovább folytatódott, tovább bővült. Új szószólókat is megválasztottak önök közül. Képviselője van a magyarországi nemzetiségeknek, teljes jogú képviselő, illetve tovább nőtt a nemzetiségpolitikára fordítható keretek száma. 2017-ban 8,6 milliárd forint, 2018-ban 10,3 milliárd forint állt a rendelkezésünkre. Nőtt az átvett köznevelési intézmények száma, tovább nőttek a pályázati kereteink, nagyon sok pályázatot tudunk segíteni, támogatni, főleg az anyanyelvi környezetben megvalósuló tábortokat szeretném kiemelni.

Ahogy elnök úr is említette, az Állami Számvevőszék egy tájékoztatót juttatott el a képviselőkhöz, illetve önkökhöz, szószólókhöz is. A ma délelőtti igazságügyi bizottsági ülésen is előkerült ez a téma. Egy DK-s képviselő számon kérte rajtunk az országos önkormányzatok vizsgálatánál felmerült problémákat, a szerinte visszasságokat, ezt hosszasan ecsetelte. Dr. Fürjes Zoltán helyettes államtitkár úr válaszában elmondta, hogy az Állami Számvevőszék végzi a munkáját, jól végzi a munkáját, az biztos, hogy tárt fel esetleg olyan hiányosságokat, amelyeket majd utóellenőrzés keretében, vagy már azóta is követett. Ha olyan mértékű szabálytalanságot tapasztal az Állami Számvevőszék, akkor természetesen szól a minisztériumnak, a Miniszterelnökségnek, és akkor mi megteesszük a megfelelő lépéseket. Tehát köszönjük szépen ezt a tájékoztatót is, amely a 2014-16-os időszakra vonatkozik. Én röviden ennyit szerettem volna mondani, illetve azt, hogy a kormány a beszámolóban foglaltakat fenntartja, és kéri annak elfogadását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen főosztályvezető úrtól a szóbeli kiegészítést. Kérdezem bizottságunk tagjait, hogy kinek van a beszámolóval kapcsolatban észrevétele, kérdése vagy hozzászólása. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Kissné Köles Erika szlovén szószólónak.

Hozzászólások

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Nagy tisztelettel köszöntöm a mai bizottsági ülés valamennyi megjelent kedves vendégét, illetve saját kollégáimat is. Szeretném hangsúlyozni azt, amit Tircsi Richárd fősztályvezető úr is mondott, hogy a beszámolóknak adott esetben a jelenkor számára is óriási jelentősége van, és nyilván ez egy történelmi alapidokumentum is lehet a későbbiekben. Én a magam részéről számos esetben fordulok ezekhez a beszámolókhöz bizonyos anyagok keresése, vizsgálata során. Tényleg elismerésem és köszönetem mindazoknak, akik ezekkel dolgoznak. Bizonyára kiegészíthető lenne, mert például a mi esetünkben - mi, akik adatokat is szolgáltatunk, hagyunk ki - konkrétan kimaradt, hogy a szlovén közösségnek van egy olyan rádiója, amely a többi nemzetiségnek nincs. Ez nyilván azért is jelentős, mert ennek a rádiónak pont a huszadik évfordulóját üljük ebben az esztendőben. Rendkívüli nehézségekkel indult, és el kell mondjam, hogy most viszonylag jól tud működni azokból a támogatásokból, amelyeket részben Magyarország Kormányától, tehát nyilván az egyházi nemzetiségi államtitkárságtól is kapunk. Olykor gondokat állít a működéssel szemben az MTVA vagy az ORTT, de mindamelllett pedig köszönjük azt is, hogy erre lehetőségünk van. Senki másnak nincs ilyen, azért tartottam volna fontosnak. Nyilván nem fog belekerülni a mostani beszámolóba, de a következőben majd ezt pótoljuk. Köszönöm szépen. Még egyszer gratulálok a munkához!

ELNÖK: Köszönöm szépen. További észrevétel, kérdés, vélemény van-e? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor ezt olybá veszem, hogy mindenki egyetért a beszámolóban foglaltakkal. Ezen hiányosság ellenére azt gondolom, nagyon jó kezdeményezés volt az, hogy a nemzetiségek a rájuk vonatkozó részeket előzetesen egyeztetették a Miniszterelnökséggel, nyilván a pontosság meg a teljesség miatt. Azt gondolom, hogy a nemzetiségek jogairól szóló törvény folyamatban lévő módosítása során egy jó kompromisszum volt, hogy a Miniszterelnökség négyévenként szerette volna, mi pedig évente, úgyhogy maradtunk a kétévenkénti beszámolónál. Szerintem ez teljesen rendben van.

Határozathozatal

Amennyiben nincs a bizottság részéről további hozzászólás vagy vélemény, akkor a bizottságunk állásfoglalásának a kialakítása, illetve elfogadása szükséges. Az előzetes egyeztetések, vélemények alapján egy állásfoglalás-tervezetet kiküldtünk korábban - ezt mindenki ismeri -, mely szerint a Magyarországi nemzetiségek bizottsága a 2020. március 3-i ülésén az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. § (2) bekezdése alapján megvitatta a Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről 2017 január és 2018. december közötti időszakra szóló B/8328. számon benyújtott beszámolót, és arról állásfoglalást alakított ki. A bizottsági ülésre meghívást kaptak az országos nemzetiségi önkormányzatok elnökei is, így az összes magyarországi őshonos nemzetiség érdekképviselője megismerhette a beszámolót és a Magyarországi nemzetiségek bizottsága álláspontját. A Magyarországi nemzetiségek bizottsága támogatja a Magyarország területén élő nemzetiségek helyzetéről 2017 január és 2018 december közötti időszakra szóló B/8328. számú beszámoló plenáris ülésen történő elfogadását. Aki az állásfoglalással egyetért, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk.

Döntés következik a bizottsági vélemény előadójáról. A beszámoló általános vitájában a Magyarországi nemzetiségek bizottsága véleményének ismertetésére

előzetesen Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló jelentkezett. Természetesen javaslom. Kérdezem, hogy van-e más jelentkező vagy személyi javaslat a bizottság véleményének kifejtésére. *(Nincs jelentkező.)*

Ha nincs, akkor felteszem szavazásra. Aki egyetért azzal, hogy Szuperák Brigitta ukrán nemzetiségi szószóló ismertesse a bizottság véleményét az általános vitában, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk.

A felszólalásra a beszámoló általános vitájában 15 percen kerül sor. A bizottságunk tagjait tájékoztatom, hogy természetesen az általános vita során mindenkinek lehetősége van akár 15 perces, akár kétperces hozzászólásra. Természetesen köszönöm a két év munkáját és a többi munkát a Miniszterelnökségnek, további jobb egészséget kívánok, elsősorban államtitkár-helyettes úrnak és eredményes, közös munkát! Köszönöm szépen. Ezzel az 1. napirendi pontot lezárom.

**A "Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért" elnevezésű európai polgári kezdeményezés" támogatásáról
(Bizottsági tájékoztató elfogadása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 15. § (4) bekezdése alapján)**

A 2. napirendi pont Varga Szimeon javaslata, a kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért elnevezésű európai polgári kezdeményezés támogatása, a bizottsági tájékoztató elfogadása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 15. § (4) bekezdése alapján. A bizottság tagjai megkapták az állásfoglalás tervezetét. A Magyarországi nemzetiségek bizottsága az országgyűlési törvény 15. § (4) bekezdése alapján alakította ki az állásfoglalását. A bizottság az állásfoglalását a házelnöknek történő egyidejű megküldésével bizottsági tájékoztatóban nyilvánosságra hozhatja. Ez az 1/2018-2022. számú bizottsági tájékoztató lesz. Mivel írásban mindenki megkapta, én most eltekintenek a felolvasásától, illetve átadom a szót Varga Szimeon szószóló úrnak, aki szerintem ezt megteszi helyettem. Köszönöm.

Hozzászólások

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Üdvözlök én is mindenkit. Nem olvasnám fel én sem teljesen szó szerint magát a javaslatot, inkább csak összefoglalnám. Fontosnak tartottam azt, hogy a bizottságunk napirendre vegye és tárgyalja ezt a javaslatot, és hogy állást foglaljon. Úgy gondolom, hogy mivel az Országgyűlés frakciói elfogadták mindannyian, akkor a bizottságunknak is fontos emellé az ügy mellé állnia. Ez a Székely Nemzeti Tanács által indított kezdeményezés, amely azt célozza meg, hogy a 2021-27 közötti uniós költségvetés kohéziós politikája alapján a forráselosztásnál az egyes régiók sajátos helyzetét minél jobban figyelembe lehessen venni. Röviden ennyi. Én most is úgy gondolom, fontos, hogy a bizottság ezt támogassa, úgyhogy kérek mindenkit, hogy álljon az ügy mellé. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, és köszönöm a kezdeményezést is. Kérdezem, hogy van-e valakinek a napirenddel kapcsolatban hozzászólóvalója. *(Jelzésre:)* Szolga József horvát szószóló!

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Üdvözlöm a megjelenteket! Csak szeretném jelezni, hogy a kisebbségi vegyesbizottság elmúlt évi ülésén, amely december 12-én zárójegyzőkönyvben végződött, a magyar és a horvát fél is kezdeményezte az ajánlások között, hogy ezt a kezdeményezést mindenképpen támogassuk. A magam részéről én is támogatom. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Rónayné Slaba Ewa lengyel szószóló!

DR. RÓNAYNÉ SLABA EWA MARIA lengyel nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Nekem gyakorlati kérdésem lenne. Az, hogy támogatjuk, egy dolog. Hasonló módon volt a FÜEN pár évvel ezelőtt. Itt is volt képviselő, hogy támogassuk, és a parlament szintén elfogadta. Amikor aláírásgyűjtésről volt szó, akkor az emberek többsége nem tudta, miért kell aláírni. Magyarországon elég sok aláírás sikerült, de például most hozzám fordultak, hogy segítek ilyen aláírásokat gyűjteni Lengyelországban, mert ott nagyon-nagyon kevés van. Félek attól, hogy ha itt nem lesz megfelelő - nem tudom ezt a szót - reklámpropaganda, akkor lehet, hogy szintén nagyon kevés aláírás fog nekünk összejönni. Nem tudom, hogyha már konkrétan beszélünk róla, hogy támogatjuk, akkor milyen módon, mit lehet tenni. Erről is lehetne egy pár szót ejteni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. További kérdés, vélemény van-e? *(Nincs jelentkező.)* Hogy más országokban milyen módon tudjuk segíteni, erre most nem tudok válaszolni, és nem készültem, de Magyarországon a nemzetiregiok.eu internetes oldalon elektronikus úton is alá lehet írni. A Minority SafePackhez képest ez egy lényeges könnyebbség, mert internetes úton is lehet segíteni, nemcsak személyesen, közvetlenül, fizikai aláírással. Kérdezem, hogy van-e még valakinek észrevétele vagy kiegészítése. *(Nincs jelentkező.)*

Határozathozatal

Ha nincs, akkor felteszem szavazásra. Aki az írásban megküldött 1/2018-2022. számú bizottsági tájékoztatóval egyetért, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk. A 2. napirendi pontot ezzel lezárom.

A Tájékoztató a Nemzeti Választási Iroda elnökének a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásával kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról szóló beszámolójának (B/8394) nemzetiségeket érintő vonatkozásairól

A 3. napirendi pont következik, amely tájékoztató a Nemzeti Választási Iroda elnökének a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásával kapcsolatos állami feladatok megszervezéséről és lebonyolításáról szóló B/8394. számú beszámolójának nemzetiségeket érintő vonatkozásairól. Meghívott előadónk dr. Pálffy Ilona, a Nemzeti Választási Iroda elnöke. Most szeretném köszönteni munkatársait is, dr. Péteri Attila elnöki tanácsadót, dr. Gáva Krisztián elnökhelyettes urat, dr. Csordásné dr. Halász Boglárka titkársági referenst, dr. Varga Julietta titkársági referenst, Grecskó Anita titkársági főosztályvezető-helyettesét, dr. Sóskuti-Varga Gergely titkársági főosztályvezetőt és Karsai Kamilla titkársági referenst.

Gondolom, mindenkit felsoroltam. Üdvözlöm még, mivel az elején nem volt itt, dr. Rádi Péter elnök urat, aki a következő napirendi ponthoz meghívott. Üdvözlöm a jelenlétünkben!

Mielőtt megadnám a szót Pálffy Ilona elnök asszonynak, csak egy mondatban tájékoztatom a megjelenteket, hogy 2020. február 13-án az ONÖSZ-től dr. Buzál Attila jogi referenssel már volt egy előzetes informális megbeszélésünk elnök asszonnyal és munkatársaival az NVI-ben, illetve február 14-én, múlt hétfőn itt volt az ONÖSZ közgyűlése valamennyi nemzetiségi szószóló részvételével, ahol a 2019. évi önkormányzati választások tapasztalatait előzetesen magunk között úgymond átbeszéltük. Átadnám a szót elnök asszonynak, amennyiben szóban kiegészítést kíván tenni a beszámolóhoz.

Dr. Pálffy Ilona tájékoztatója

DR. PÁLFFY ILONA elnök (Nemzeti Választási Iroda): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Néhány kiegészítést tennék, ami nem volt ismert teljesen a beszámoló idején, és egyébként is beszélnék azokról az előkészítő munkálatokról, amelyeket tulajdonképpen közösen kezdtünk el. Az elmúlt év folyamán, azt hiszem, nem lehet eldönteni, hogy önök, vagy mi féltünk jobban ettől a választástól, különösen a nemzetiségi választási részétől, hiszen megváltoztak az eljárási szabályok, és minden szavazókörben lehetőség volt arra, hogy nemzetiségi választás is lebonyolításra kerüljön. Erről konzultáltunk többször az országos elnökökkel, illetve a választást megelőzően itt, a bizottság előtt is voltunk. Akkor be is mutattuk azokat a különböző segédanyagokat, táblázatokat, amelyeket javasoltunk a szavazatszámoló bizottságoknak, hogy hogyan válasszák szét a nemzetiségi és az önkormányzati választópolgároknál a szavazólapok átadását, a névjegyzéket, és minél több fülsze legyen.

Alapvetően megállapítható, hogy amennyire féltünk ettől a választástól, annyira kevés probléma volt, mint például az országgyűlési képviselő-választásánál, amikor elég sokszor összekeverték a szavazókörökben a szavazólapokat, annak adtak nemzetiségi listás szavazólapot, akinek pártlistást kellett volna adni, vagy fordítva. Az oktatások során nyilván mi csak ilyen piramisszerűen tudtuk elvégezni az oktatást, tehát a megyei és az egyéni választókerületi jegyzőknek tartottunk oktatást, és több helyre elmentünk akkor, amikor a megyék, tehát a megyei jegyzők a települési jegyzőknek tartottak továbbképzést. Így végig ott tudtunk lenni, tudtunk velük konzultálni, hogy hogyan lehet megoldani minél kevesebb problémával. Ezekben a továbbképzéseken merült fel az a probléma, illetve így alakult ki, hogy zöld szavazólapot adtunk a nemzetiségieknek, zöld borítékot, és a zöld borítékokra elől és hátul felírtuk azt, hogy ezt le kell ragasztani, mert egyébként érvénytelenek lesznek a szavazatok. Majd ezt követően felvetődött az a probléma, hogy mi lesz, ha összekeverednek a szavazólapok, és a zöld borítékba fehér szavazólapok is fognak kerülni, tehát például a polgármester-választás szavazólapjai is. Ezért adtunk ki egy iránymutatást, illetve Nemzeti Választási Iroda adott ki egy utasítást. Ezt megerősítette a Nemzeti Választási Bizottság egy iránymutatással. Az iránymutatást kiadása után, amikor lement a választás, akkor egy-két választási bizottsági tag azt terjesztette, hogy emiatt veszített a kormányzópárt több helyen, mert olyan sok fehér boríték került a zöld borítékokba. Minden megyétől bekértünk egy tájékoztatást, hogy mennyi fehér szavazólap került a zöld borítékba. Az összes szám 36 darab. Ebből megállapítható, hogy ez nyilvánvalóan semmilyen választási eredményt nem befolyásolhatott.

A beszámolómban jeleztem, hogy valamilyen változtatást kellene csinálni a nemzetiségi választásnál. Miután elnök úrral is konzultáltunk erről, én annyiban

módosítanék, hogy szükség lenne törvénymódosításra, de csak annyiban, hogy az iránymutatást, amit a Nemzeti Választási Bizottság kiadott, be kellene építeni a törvénybe, mert így egyértelmű lenne, és nem lenne az a probléma, hogy most ezt a bizottság adja ki, és aki be akarja tartani, betartja, aki pedig nem, az másképpen csinálja. Mindenféleképpen szeretnénk, ha ez az iránymutatás bekerülne a választási eljárási törvénybe. Nyilván önök elolvasták, hogy milyen egyéb javaslataink vannak a lakcímértékesítésekkel és a jogorvoslatokkal kapcsolatban, erről nem szeretnék beszélni.

Ami nagy kérdőjel, és amit végignéztünk a jelentésekből, hogy nagyon sok érvénytelen szavazat volt a nemzetiségek részéről, a legtöbb a német és a roma részről országos összesítésben, 16 százaléknál érvénytelen szavazat. Egyszerűen nem értjük, hogy hogyan fordulhatott elő. Ezt próbáltuk is felderíteni, de igazából nem tudjuk. Felvetődött, hogy lehet, hogy azért, mert nem ragasztották le a borítékot, vagy arra is gondoltunk, ami probléma volt, egy helyen emiatt ismételni is kellett a roma nemzetiségi választást, hogy néhány szavazókörben csak dél körül jöttek rá arra, hogy ki kellett volna adni országos vagy megyei listás szavazólapot is, nem adtak ki, csak településszintűt. Elképzelhető, hogy emiatt lettek érvénytelen szavazatok. Szerintem ez nem az oktatás hibája volt, hanem inkább helyben a szavazatszámoló bizottságok felkészítésénél jelentkezett az a probléma, hogy még mindig nem minden szavazatszámoló bizottságot tudtak úgy felkészíteni, főleg a jegyzőkönyvvezetőket, hogy erre odafigyeljenek. A következő választásnál nyilván még nagyobb hangsúlyt kell erre fordítani, hogy minden szavazólapot megkapjon minden érintett nemzetiségi választópolgár.

Ami nemcsak önöket érinti, hanem elsősorban bennünket, de azzal szeretnék eldicsekedni, hogy a költségvetési előirányzatunk 9,3 milliárd forint volt. Tehát ennyit terveztünk az egész önkormányzati és nemzetiségi választásra, és végül 8 milliárdot költöttünk el. Általában minden választásnál spórolunk, úgyhogy itt is sikerült 1 milliárdot megspórolnunk a választások során.

Tájékoztatóként még annyit elmondanék, hogy érdekes módon most 3,18 százalékkal kevesebben mentek el választani országosan a nemzetiségiek közül ezzel a választási módszerrel, mint '14-ben, és különösen kevesebben mentek el, 2,68 százalékkal a bolgárok, 1,86 százalékkal a görögök, 5,69 százalékkal a romák, és 6,73 százalékkal a ruszin nemzetiség részéről. Én a ruszinoknál gondolom azt, hogy ott egyéb probléma miatt is mentek el kevesebben, a többit majd önök, gondolom, eldöntik. Ezzel a módszerrel is kevesebben mentek el, mint '14-ben. Én tulajdonképpen ennyit szerettem volna elmondani. Amennyiben van kérdés vagy észrevétel, szívesen válaszolok rá. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a szóbeli kiegészítést. Átadnám a szót először Szolga József horvát szószólónak.

Kérdések, hozzászólások

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm elnök asszonyt és a munkatársait. Szerintem minden választási problémának az alapja a felkészítésbeli hiány volt, helyi felkészítésbeli hiány. Egyrészt nem voltak megfelelően felkészítve a helyi választási bizottsági tagok, másrészt pedig a jegyzőkönyvvezetők. Szerintem elvárható - mert már tisztességesen meg vannak fizetve arra az egy napra -, hogy igenis rendesen végezzék a munkájukat. Mindenképpen azt javasolnám, hogy jegyzőkönyvvezető csak az lehessen, aki előtte valamilyen vizsgát letesz. Lesz öt év, hogy ez elinduljon valamilyen szinten. Én tudom, hogy kevés az ember, nincs köztisztviselő, nincs közalkalmazott, de akkor is

valamilyen szintű vizsgához kellene kötni, hogy ott valaki jegyzőkönyvvezetői feladatot lásson el, és nemcsak a jegyzőkönyvvezetés a feladata, hanem hogy valamilyen szinten logisztikai támogatást adjon a választási bizottságok tagjainak. Valóban törvénymódosításokra lesz szükség. Az érvénytelen szavazatok száma valószínű - én kértem erről tájékoztatást, de nem kaptam - a zöld borítékok le nem ragasztásából ered. Azon is el kéne gondolkozni, hogy ott, ahol helyi választásra kerül sor, tehát választanak nemzetiségi önkormányzatot, nem biztos, hogy ragaszkodni kell a boríték leragasztásához, mert nem utazik sehova, helyben marad. Ezzel is csökkenteni lehet az érvénytelen szavazatok számát.

A regisztrációval kapcsolatban is felvetődik, hogy jelenleg elvileg bármilyen e-mail címről törölni lehet valakit a névjegyzékből. Ennek is meg kell teremteni a jogi garanciáit. Nem ugyanaz az időpont áll rendelkezésre a regisztrációra és a kijelentkezésre. Valamilyen szintű garanciát kéne kapni, nem tudom, talán úgy, hogy ügyfélkapun keresztül lehessen csak regisztrálni, vagy egyéb, de hogy akármilyen e-mail címről valakit letörölnek, és utána hiába kapja meg az értesítést, vagy nem kapja meg, mert már késő, valamilyen rendszergaranciát kell, hogy kapjon az egész. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kissné Köles Erika szlovén szószóló!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm a Nemzeti Választási Iroda elnök asszonyát, illetve munkatársait. Gratulálok a spóroláshoz! Ez igazán derék dolog a mai világban. Amit viszont szeretnék szóvá tenni, és ezt október 13-a akarom szóvá tenni, ez a mondat most is elhangzott: „Féltünk a választásoktól, különösen a nemzetiségi választásoktól”. Nekem ebben a mondatban 13-a óta, ahogy követtem a televízió keresztül a választásokat, folyamatosan egy olyan üzenet jött le, hogy mi vagyunk az okai annak, hogy a választásokat valami nehezíti. Sehol nem hangzott el 13-án, hogy azért, mert a választási bizottságok tagjai nincsenek kellően felkészítve, hanem folyamatosan azt hallottam, hogy a nemzetiségi választások miatt okoz nehézséget a választás mint olyan, amikor, legyünk őszinték, erről szó nem volt. Kétségtelen tény, hogy a választásokon - amikor két-háromféle választásról van szó, vagy ötféle szavazólapot kap az ember a kezébe - ebbe bele lehet kavarodni, de könyörgöm, mi Magyarországon egy olyan nemzet vagyunk, ahol az emberek zöme nem analfabéta, sőt megkockáztatom, hogy már nincs írástudatlan az országban, vagy legalábbis funkcionális analfabétán túl nem igazán hiszem, hogy lenne. Ez azt jelenti, hogy ha valakinek értelmesen elmondják, hogy mit kell csinálnia, akkor meg tudja csinálni.

Éppen ezért én elsősorban a választási bizottságok felelősségét szeretném hangsúlyozni, azokét az embereket, akik ott ülnek a teremben. Anyukám 78 éves, őt elvittem Felsőszölnökon egy választási helyiségbe, jómagam Rábakethelyen szavaztam, sehol senkinek semmilyen gondja nem volt. Egyszerűen fel sem merült, hogy valaki nehézségeket látna abban, hogy a nemzetiségi választásokra, illetve a helyhatósági választásokra egy helyiségben került sor, de megkockáztatom, hogy a környéken nem. Kétségtelen tény, hogy alapos felkészítésben volt részük. Nagy tisztelettel kérem, hogy azt a megoldást keressük meg, hogy hogyan lehet a közreműködő munkatársakat megtalálni, illetve én a magam részéről változatlanul annak a pártján vagyok, hogy lehetőség szerint ne kerüljön újra szét a helyhatósági települési önkormányzatra való szavazás és a nemzetiségi. De például ha már zöld borítékozunk, akkor zöldládázhatunk is. Ezt nálunk megoldották úgy, hogy a két szürke ládát kettéválasztották, és azt mondták, hogy ebbe a nemzetiségi, ebbe a helyi kerüljön. Tehát ilyen praktikus és teljesen hétköznapi megoldások is nagyon sokat

segíthetnek. Nem hiszem, hogy ebből akkora nagy kalamajka származna, viszont azt nagyon nagy tisztelettel kérem, hogy ne a nemzetiségek legyenek az okai az esetleges választási nehézségeknek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Paulik Antal szlovák szószóló!

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm elnök asszonyt és munkatársait. Csak ráerősítenék és hozzátennék még egy-két dolgot ehhez, ami eddig elhangzott. Szlovák részéről is viszonylag magas volt az aránya az érvénytelen szavazatoknak, 16,8 százalék, ami szerintem elég magas arány. Amire még rácsodálkoztam, amikor megnéztem, hogy a részvételi adatokhoz képest a kiadott szavazólapok mínusz kétszázat mutattak. Ennek vajon mi az oka? Nem voltak nyilvántartásba véve? De ha nincsenek nemzetiségi szavazóként nyilvántartásban, akkor nem vesznek részt a választásokon. A kiadott szavazólapok száma kétszázalékkal kevesebb, mint ahányan részt vettek szlovákként a szavazáson. Ezt nem értem. Ez az önök internetes honlapján volt, én onnan írtam ki a számokat.

Kíváncsi lennék én is - mert Szolga kolléga elmondta, hogy valószínűleg a borítékleragasztások miatt lehetnek érvénytelen szavazatok -, de saját tapasztalatból mondom, hogy én viszonylag korán mentem, és reggel a pecsételést hiányzott. Úgy kellett rászólni a hölgyre, aki szegény ott dolgozott, nem tudom, hány éves volt, de nem a legfiatalabb garnitúra volt abban a szavazóhelyiségben, ahova én mentem. A kérésemre lepecsételte. Először a nemzetiségit néztem, hogy le van-e pecsételve, aztán néztem, hogy a fehér papírok egyébként le vannak-e pecsételve, de azok sem voltak, tehát mind a kettőre vonatkozóan külön-külön kellett szólni. Egyébként hozzáteszem, hogy ahol én részt vettem a szavazáson, ott nagyon jól meg volt szervezve, ki is volt találva, ki volt plakátolva, minden tájékoztatás a helyén volt, de munkatársaknak valószínűleg nagyon korán volt, mert korán voltunk. Nem tudom, hogy vizsgálták-e már az érvénytelenségi okokat, de mondom, szerintem inkább a pecsételést hiányossága lehet az ok, de lehet, hogy a borítékok is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még további hozzászóló? *(Jelzésre:)* Farkas Félix roma szószóló, alelnök úr!

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Én is köszöntöm elnök asszonyt és a kedves munkatársait. A nagyon sok probléma között megemlíteném azt a nagyon súlyos problémát is, hogy éppen Pécsről jött nekem az információ a választás előtt, hogy azok az emberek nem mehettek el szavazni, akik egyébként a névjegyzékben szerepeltek, mert valamilyen módon ki lettek regisztrálva, azaz ki lettek léptetve a rendszerből, és tömegével. Tömeget említettem, olyan 50-100 emberről beszélünk. Problémát jelent nekem is az arány, a 16 százalék, ami a rontott szavazatok aránya. Ez rengeteg. Lehet, hogy egyrészt a le nem zárt borítékoknak is betudható. Betudható nyilván annak is, hogy a helyi választási bizottság, vagy éppen azok a személyek, akik bent ültek, nem voltak annyira felkészülve, vagy nem kérték a szavazópolgárokat, vagy nem készítették fel őket, hogy hogyan kell szavazni, de nekem ez az 5,9 százalékos arány, amennyivel kevesebben mentek el szavazni, mint 2014-ben, egy magas arány a mi szempontunkból, a romák szempontjából.

Szeretném megkérdezni, hogy az önök szempontjából melyik volt az egyszerűbb vagy a jobb, az a szavazás, ami 2014-ben volt, amikor egy külön rendszerben mentek a nemzetiségek, vagy most, amikor minden választókerületben

mentek szavazni. Én az előzőre tenném a voksomat. Én inkább azt szeretném elérni, ha visszaállítanák azt a rendszert, mert ha oda bement a nemzetiségi szavazó, akkor csak órá kellett koncentrálni, és nem kellett még másik 3-4-5 szavazólapot átadni a szavazópolgárnak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még további hozzászólási igény? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor képviselőként én is röviden hadd szóljak! Egyrészt egy kérdésem lenne. Van arra vonatkozó kimutatás, hogy az érvénytelen szavazatok mi miatt lettek érvénytelenek? Tehát hogy nem pecsételték le, nem volt leragasztva, rosszul volt kitöltve, vagy nincsen? Ez lett volna az egyik, de a bólogatásból már látom.

A másik kérdés, ami felmerült. Nálunk, németeknél abból a szempontból önkritikusnak kell lenni, hogy az energiánk döntő része arra ment el, hogy formálisan, jogilag és minden szempontból minden jelölt, minden ajánlás, minden rendben lemenjen egy extrém rövid időben. Az öt évvel ezelőtti szavazáshoz képest elenyésző időnk és erőnk volt arra, hogy magáról a közvetlen szavazás mikéntjéről szélesebb körű tájékoztatást adjunk. Biztos, hogy az egyik oka a német szavazóknál lévő jelentős számú érvénytelen szavazatnak ez volt. Egyébként ami a szavazóktól független ok, hogy nem pecsételték le, nem ragasztották le, vagy nem volt leragasztva, egyéb, nem tudom, az mit lehet. Bizonyos vagyok benne, hogy a mi esetünkben ez volt az alapvető probléma.

Azt gondolom, a tizenhárom országos önkormányzatból tízen írásban megküldték a véleményüket, illetve külön ONÖSZ-közgyűlésen tárgyaltuk. Egyedül a romáknál merült fel az, hogy talán jobb volt a korábbi. Azt gondolom, az esetünkben az, hogy valaki nem szavazhatott, holott úgy gondolta, hogy regisztrálva volt meg egyéb, ez nem annak a kérdése, hogy egy helyiségben, vagy külön helyiségben van a települési önkormányzati és a nemzetiségi, hanem regisztráció kérdése. Én azt tudom mondani ONÖSZ-álláspontként és a nemzetiségi bizottság döntő többsége szempontjából is, hogy mi minden körülmények között az egy helyiségben történő, egy alkalommal történő szavazás mellett vagyunk, és ebből nem szeretnénk visszalépni.

Hozzáteszem, hogy azt gondolom, a Nemzeti Választási Iroda részéről az előkészítést, a reklám részét a plakátoktól a kiadott elnöki utasításokon át és minden egyebet, öt évvel ezelőtt rendkívül kritikus voltam, azt gondolom, mindent megtettek annak érdekében, hogy a szavazás jól bonyolódjon le. Utólag egy hibának tartom azt, hogy az egy helyiségben történő szavazás hatályba lépése nem az előző választást követően, hanem csak az új választás előtt néhány hónappal lépett hatályba, mert ezzel szerintem 4-4,5 év elveszett a felkészülésből. Nem lett volna ilyen helyzet, ha ez az előző választás után hatályba lép, nem lett volna olyan helyzet, hogy 4-5 hónappal a választás előtt még a helyi választási iroda vezetőjeként regnáló jegyzőkkel vitatkozni kell, hogy egy helyiségben lesz, higgyék már el. Azt gondolom, ez utólag egy hiba volt, de ezen túl vagyunk. Én a magam részéről örülök, és a magyarországi németek részéről is örülünk annak, hogy mindezek ellenére ilyen jól lezajlott. Azt gondolom, ki kell ezt értékelni, és természetesen minden olyan kérdésben, a szervezésben, technikai dolgokban vagy akár éppen törvénymódosítás kezdeményezésében nyilvánvalóan maximálisan partnerek vagyunk. Átadnám önnek a szót a válaszokra.

Dr. Pálffy Ilona válaszai

DR. PÁLFFY ILONA elnök (Nemzeti Választási Iroda): Köszönöm szépen. Sajnálom, ha úgy érezték, hogy mi csak a nemzetiségeket hibáztatjuk, de továbbra is

hangsúlyozom, és nem is vagyok hajlandó visszalépni, hogy a nemzetiségi választás, igen, a felkészítéstől kezdve mindenkinek, több mint 60 ezer embernek okozott problémát. De ez a törvény, ezt a szabályt nekünk végre kellett hajtani, és így kellett felkészülni. 10 300 szavazókörre kellett a szavazatszámláló bizottságokat felkészíteni. Tessék ezt beszorozni öt fővel plusz a jegyzőkönyvvezetőkkel! Régebben településenként volt egy szavazókör, tehát lényegesen kevesebb. Ennyi szavazatszámláló bizottsági tagot úgy felkészíteni, hogy mindenütt hibátlanul folytassák le a választást, minden erőfeszítés ellenére is képtelenség. Ráadásul vannak olyanok, ahol 90 és 92 éves szavazatszámláló bizottsági elnökök vannak. Úgyhogy nyilvánvaló, hogy problémát jelent, és a jegyzőkönyvvezetők sem dolgoznak évek óta a választás területén, hiszen a fluktuáció köztudottan nagy.

Az oktatást elkezdtük tavaly januárban, de azt is tudomásul kell venni, hogy '18-ban országgyűlésiképviselő-választás volt, tehát senkitől sem várható el, még tőlünk sem - '16-ban még népszavazás is volt -, hogy elkezdjük a nemzetiségi oktatást a nemzetiségi választásra, hiszen fel kellett készülni az országgyűlésiképviselő-választásra, majd ezt követően fel kellett készülni az európai uniós választásra. Ettől függetlenül már tavaly januárban elkezdtük a nemzetiségi választás oktatását. Távoktatást is végeztünk, minden jegyzőkönyvvezetőnek távoktatás keretében el kellett végezni ezt a távoktatást, és ellenőriztük is, hogy ezeket letették. Amennyiben úgy gondolják, hogy itt bármi probléma van, nagyon szívesen lehet jönni az oktatásokra, azokon részt venni, a szavazatszámláló bizottsági tagokat és a jegyzőkönyvvezetőket önök is oktathatják, illetve elmondhatják az igényeiket, és akkor majd utána meglátják, hogy nem egy olyan egyszerű feladat mindezt megcsinálni.

A boríték. Nemcsak települési választás van, hanem a települési választás mellett ott van a megyei és az országos. Lehet, hogy a települési nem okoz problémát, de ha abban csak egy vagy kettő megyei, mondjuk, örmény, ruszin vagy országos szavazólap kerül, ha azt ott kibontják a szavazatszámláló bizottságnál, illetve nem teszik borítékba, hanem úgy küldik el a megyéhez, akkor nyilvánvaló, hogy az már titoksértés. Erre vonatkozóan az Alkotmánybíróság már hozott határozatot évekkal ezelőtt, hogy ugyanígy a külföldön történő szavazatok leadásánál abban az esetben, ha egyetlen embernek is a személyiségi joga sérül, ez nem fogadható el, ezért a borítékokat alkalmazni kell, és a borítékokat le kell ragasztani. Ezzel kapcsolatban nem lehet olyan törvénymódosítás, hogy ne legyen leragasztva a boríték.

A regisztrációnál, ha önök ezt javasolják, be tudjuk vezetni, hogy meg legyen szüntetve az online regisztráció és a törlés, és csak ügyfélszolgálat legyen, de akkor jóval kevesebben fognak regisztrálni. Ennek alapján nem biztos, hogy ezt szeretnék, de meg tudjuk csinálni. Az önök kérésére elő tudjuk terjeszteni.

Ahol különösen gond volt, az például Borsod és Szabolcs-Szatmár megye, ahol egy szavazókörben volt 600-800 nemzetiségi szavazó. Ott egyrészt leszavaztatni őket, másrészt utána éjszaka, mert utána, amikor már minden szavazatot összeszámoltak, akkor számolták a nemzetiségi szavazatokat, ezeket összeszámolni, ez problémát jelentett. De mondom, én elfogadom, hogy önöknek ez a javaslata, a többségnek ez a kérése, hogy ne legyen, tehát nem is teszünk ilyen javaslatot, hogy szétválasztani és visszaállítani a '14-est, de nyilván a szavazatszámláló bizottságoknak és a jegyzőknek az jelentett könnyebbéget. Elmondták még annak idején, amikor bevezetésre került, amikor hatályba lépett ez a törvény, a megyei jogú városok, Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs jegyzői, hogy eddig nekik egy vagy két szavazatszámláló bizottság tagjait kellett felkészíteni erre a választásra, most viszont 160 szavazatszámláló bizottságot kellett úgy felkészíteni, hogy viszonylag hasonló módon egyformán lássák el ezt a feladatot, és ne legyen különbség. Azt azért önök is tudják, hogy ennyi embert úgy

felkészíteni, hogy sehol ne forduljon elő probléma, ez szinte lehetetlen. Ettől függetlenül a Nemzeti Választási Iroda megpróbálta a lehetetlent.

Nem tudjuk, hogy az érvénytelen szavazatok honnan származtak, ezt elmondtam. Nyilván volt többféle. Az is lehet, hogy amikor rájöttek, arra, hogy rossz szavazólapot adtak ki, akkor emiatt vontak le, azonban különösen a németeknél - ők leragasztották - igazából tényleg nem értjük. Elképzelhető, hogy a nemzetiségi választópolgárok felkészítésében - ahogy elnök úr mondta - lehet majd lehet segíteni, hogy ne legyen ennyi érvénytelen szavazat. Nem tudom, hogy válaszoltam-e minden felvetett kérdésre. *(Jelzésre:)*

ELNÖK: Megadnám még a szót Szuperák Brigitta ukrán szószólónak is röviden. Én egyébként azt hiszem, hogy igen. Parancsolj!

További kérdések, hozzászólások és válaszok

SZUPERÁK BRIGITTA ukrán nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm elnök asszonyt, a kollégáimat és minden megjelentet. A kollégáimhoz hasonlóan nekem is problémáim voltak a választással. A legnagyobb problémám az volt, ahogy én is jeleztem, hogy a lebélyegzés nélküli szavazólapok volt a probléma a legnagyobb mértékben, arányban, és emiatt volt érvénytelen a szavazás nagyon nagy százalékban. Ezt a kérdést meg is fogalmaztam, és elküldtem a Választási Irodának, amire a válasz az volt, hogy a választó feladata az, hogy megnézze, hogy a lap, amit ő átvesz, le van bélyegezve, vagy nincs lebélyegezve. Ha fel vannak készítve azok az emberek, akik ott dolgoznak, és kiadják ezeket a szavazólapokat, akkor úgy gondolom, ne a választópolgárnak legyen már az a feladata, hogy megnézze, hogy zöld lap, nem zöld lap, le van bélyegezve, nincs lebélyegezve, egyáltalán ukrán nemzetiségi, vagy egyéb nemzetiségi lapot kap meg. Szerintem ez egy kicsikét nem volt jó válasz, és hogy az egyik boríték le legyen ragasztva, a másik ne legyen leragasztva. Szerintem sokkal egyszerűbb megoldás lett volna, ha egyszerűen egy nagy zöld dobozt - ami le van bélyegezve, le van pecsételve - jelölnek ki arra, hogy a nemzetiségek oda dobják be a szavazólapokat, és akkor nincsen az a probléma, hogy le van ragasztva, vagy nincs leragasztva, fehér lap kerül bele, vagy zöld lap kerül bele. Ez egy sokkal egyszerűbb megoldás, és ezzel is el tudjuk kerülni a problémákat. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Még egy gondolat csak a regisztrációhoz: nem az a probléma, hogy elektronikusan lehet regisztrálni, hanem a probléma elsősorban az, hogy két héttel a választás előtt már nem lehet regisztrálni, illetve lehet, csak azt már a választáson nem veszik figyelembe, ugyanakkor leiratkozni lehet az utolsó napig is, és adott esetben, ha valaki adattal visszaél, ezt megteheti még az utolsó napon is. Igaz, hogy törvény szerint bárki elektronikusan valakit regisztrál, vagy töröl, papír alapon köteles a Választási Iroda megküldeni a határozatot az érintettnek, tehát az érintett tudta nélkül nem lehet, csak ez esetben már utólag tudja meg. Nem is tudom, mi indokolja azt, hogy ha regisztrálni, feliratkozni már nem lehet jogerősen, akkor miért lehet még leiratkozni. Azt gondolom, ebben kellene majd lépni, de generálisan az elektronikus regisztráció nyilvánvalóan egy előrevivő dolog, és szükséges, csak ennek a visszaélési lehetőségeit kell megpróbálni minden lehetséges módon szűkíteni. Parancsoljon!

DR. PÁLFFY ILONA elnök (Nemzeti Választási Iroda): Ismételt elmondanám, hogy a titkosságot sérti, ha nem helyezik borítékba egyenként, mert lehet, hogy egy vagy két olyan ukrán vagy esetleg örmény szavaz abban a

szavazókörben, amit utána továbbítanak a megyéhez, és a megyénél már tudni fogják, hogy ki az az ukrán, ha boríték nélkül viszik, és ott helyben is. Tehát nem lehet azt megoldani, hogy ne tegyék borítékba.

A másik: az a kérdésem, hogy ha külön urnába kell helyezni ezeket a szavazólapokat, és ha zöldet betesznek a fehérbe, mert nemcsak a szavazatszámoló bizottságok a hibásak, hanem a választópolgároknak is nagyon nehéz és nagyon bonyolult ez a választás, nem önök hibásak, és nem mi vagyunk hibásak, hanem egész egyszerűen egy bonyolult választási törvényről van szó, amit mindenkinek meg kell ismerni és be kell tartani. Amikor öt-hatfajta szavazólapot kap egy választópolgár, bemegy abba a pici fülkébe, van olyan szavazólap, amelyen 37 jelölt van az egyéni listáson, el kell igazodnia, hogy a háromféle nemzetiségi szavazólapot hogy töltsse ki, és a másik hármat hogy töltsse ki, ez nem a szavazatszámoló bizottság, de nem is a választópolgár hibája, hanem meg kell érteniük. Örültünk, ha betette mindenki a megfelelő színű szavazólapot a megfelelő színű borítékba. De még oda kell figyelni az urnákra is, és ha oda össze-vissza teszik, akkor mi van, ha bekerülnek megint különböző helyen a borítékok a másik urnába, tehát az sem biztos, hogy ez megoldás. Láttam már olyat, hogy a választópolgárok ezeket is összekeverik, sőt olyan helyen is voltam külföldön, ahol átlátszó urnák voltak, és lehetett látni, hogy nem megfelelő szavazólapot dobtak az átlátszó urnákba. Tudni kell, hogy a választópolgárok is egyrészt idegesek, zavartak, ritkán mennek szavazni, tehát millió dolog van. Lehet, hogy különben nem rontaná el, de a szavazófülkében elrontja ezeket a dolgokat.

A pecsét pedig szerintem mindenkinek a közös érdeke. Lehet, hogy amikor a jegyzőkönyvvezetőnek hat szavazólapot kell lepecsételnie, akkor valamelyiket nem pecsételi le. Még azt is el tudom képzelni, hogy valaki szándékosan nem pecsételi le, de ha ilyen van, akkor tessék szólni, és akkor eljárunk. Ha konkrétan megmondják, hogy ez hol fordult elő, akkor el tudunk menni, de nem lehet azt mondani, hogy mind a 10 300 helyen ez problémát jelentett. A választópolgárnak is érdeke, hogy figyelje, lepecsételték-e, vagy sem.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Még egyszer megadom a szót Szuperák Brigittának, és ezzel záránk a kört.

SZUPERÁK BRIGITTA ukrán nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Még egy mondatot szeretnék hozzátenni. Ezzel a problémával is fordultam a Választási Irodához, ugyanis kértem, hogy mutassák már meg, melyek voltak azok a választókerületek, ahol a legtöbb bélyegző nélküli érvénytelen szavazat volt, amire azt a választ kaptam, hogy sajnos erre nincsen adat. Ez elég nagy hiba, mert amint tudjuk, sok választáson, ugye évek múlva is lesznek választások, elég gyakran ugyanazok kerülnek be ebbe a bizottságba, akik már voltak az előző években is. Ha valakivel volt ilyen probléma - vagy valamelyik bizottsággal -, fel tudtuk volna jobban készíteni, vagy fel tudták volna készíteni, viszont ezt így nem tudjuk szűrni, és megint előfordulhat az a probléma évek múltán, hogy ugyanaz az ember vagy ugyanaz a csoport fog hibázni, aki hibázott ezen a választáson is, és ismét ezek a problémák lesznek, és nagyon sok szavazatot veszünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Köszönöm elnök asszonynak és munkatársainak, és itt hadd emeljem ki külön Péteri Attilát. Mondtam neki az elején, amikor nem tudott bejönni, hogy örülök, hogy végre én segíthettem valamiben, mert ez az elmúlt hónapokban, években pont fordítva volt. Köszönöm a felkészítést. Abban egyetérték, hogy nem egyszerű történet ennyi embert felkészíteni, főleg akkor nem, ha a helyi választási bizottságok elnökei és a jegyzői ebben nem feltétlenül partnerek. Azt

gondolom, ilyen előzmények után is lement érdemi, komoly probléma nélkül, és biztos vagyok benne, hogy a következő választás még zökkenőmentesebb lesz. Amit szeretnék kérni - illetve részünkről megígérem -, azok a dolgok, amelyeket elnök asszony is javasolt, illetve a regisztrációnál az egyéb kisebb módosítások, én kérném a segítséget abban, hogy a tavasz folyamán ezeket rakjuk össze, hogy ősszel erre vonatkozóan meg lehessen csinálni a törvénymódosítást, hogy a törvényi háttér is javuljon a következő választásra. Még egyszer köszönöm a részvételt, a munkájukat, a segítséget. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárnam. Köszönöm szépen.

A Tájékoztató a Nemzeti Választási Bizottság elnökének a Nemzeti Választási Bizottságnak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek és a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásán végzett tevékenységéről szóló beszámolójának (B/8429) nemzetiségeket érintő vonatkozásairól

A 4. napirendi pont következik, tájékoztató a Nemzeti Választási Bizottság elnökének a Nemzeti Választási Bizottságnak a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek és a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2019. október 13-án megtartott választásán végzett tevékenységéről szóló beszámolójának - B/8429. számon - a nemzetiségeket érintő vonatkozásairól. Meghívott előadónk - ismételten tisztelettel köszöntöm - dr. Rádi Péter úr, a Nemzeti Választási Bizottság elnöke, valamint köszöntöm dr. Szegedi Krisztiánt, a Nemzeti Választási Bizottság titkársága tanácsadóját. Átadnám a szót elnök úrnak, amennyiben a beszámolót szóban ki kívánja egészíteni.

Dr. Rádi Péter hozzászólása

DR. RÁDI PÉTER elnök (Nemzeti Választási Bizottság): A beszámolót természetesen fenntartjuk minden vonatkozásában, néhány szóban természetesen kiegészíteném és felhívnam a figyelmet a legneuralgikusabb pontokra. Általánosságban annyit el lehet mondani, hogy a Nemzeti Választási Bizottság munkájában ezen az egyben megrendezett választáson a nemzetiségekkel kapcsolatos ügyek kisebb szerepet kaptak, gyakorlatilag néhány ügyben kellett a bizottságnak döntenie. Ha leszámítjuk azokat az egyébként adminisztratív jellegű határozatokat, amelyek a nyilvántartásba-vétellel, a különböző határidők kiírásával kapcsolatosak, akkor nyilvánvalóan a konkrét jogi ügyek vonatkozásában tény, hogy viszonylag kevés nemzetiségi érintettségű ügy került a bizottság elé.

Azonban nagyon fontos hangsúlyoznom és kiemelnem szerintem a nyilvántartásba-vétellel kapcsolatos bizonyos anomáliákat, amelyek talán ezen a választáson sokkal inkább előtérbe kerültek, mint a korábbi, a 2014-es választáson. A hatályba lépő törvényi szabály szerint a nemzetiségek szervezetei abban az esetben lehetnek jelölőszervezetek a választáson, amennyiben a választás évét megelőző három évben az alapszabályuk tartalmazta azt a kitételt, hogy a nemzetiség képviselőtét végzik és vállalják. A korábbi években, az előző választáson is egy viszonylag laza értelmezése alakult ki annak a szabálynak, hogy a nemzetiségek képviselőtete konkrétan mit is jelent. Olyan alapszabályi rendelkezéseket is elfogadott a Nemzeti Választási Bizottság, illetőleg a nyilvántartásba vevő választási bizottságok, amelyek tulajdonképpen a kultúra képviselőtete, széles körben az otthoni, az anyaországgal való kapcsolattartásra, adott esetben zenei vagy más külön terület kiemelésére vonatkoztak. De összességében meg lehetett állapítani, hogy a szabályok alapján mégiscsak a nemzetiségek képviselőtete valójában szerepel az alapszabályokban, még akkor is, ha egyébként szó szerint ez nincsen benne a dokumentumban. A Nemzeti Választási Bizottság ebben a kérdésben, legalábbis a

bizottság többsége szigorúbb nézetrendszert foglalt el ezen választási során, és kifejezetten vizsgálta, hogy a nemzetiség képviselője mint olyan, szerepel-e az alapszabályokban, akár szó eszerint, akár pedig más kifejezésekből levonhatóan. Például amikor egy romaszervezet esetében kifejezetten csak a zenészek képviselőjét vagy más szervezetek esetében kifejezetten csak az anyaországgal való kapcsolattartást emelte ki, akkor a bizottság úgy döntött, hogy ez nem felel meg a törvény rendelkezéseinek, és nem vette nyilvántartásba. Ez egy picit furcsa volt, főleg azoknak, akik a 2014-es választáson ugyanezzel az alapszabállyal kívánták önmagukat jelölőszervezetként nyilvántartásba vetetni. Ezt a szigorúbb jogértelmezést egyébként a Kúria is megerősítette. Amennyiben ezzel tennivaló lenne, én arra kérem önöket és mindenkit, aki ebben a tekintetben ráhatással tud lenni a nemzetiségi szervezetekre, hogy igenis a következő választás előtt jó időben hajtsák végre azt a módosítást az alapszabályokban, amely lényegében egy viszonylag egyszerű klauzula bevezetéséről szólna, tehát arról, hogy a nemzetiség képviselőjét ez a szervezet vállalja, és ez *expressis verbis* legyen benne az alapszabályban, mert szerintem ezzel ez az anomália elkerülhető. Úgy gondolom, hogy sokan nagyon nagy meglepetéssel szembesültek ezzel az új jogalkalmazási gyakorlattal.

A másik nagyon fontos kérdés, amiről már elnök asszony is megemlékezett, a zöld borítékok és a helyi önkormányzati választási szavazólapok összekeveredésének a prognosztizált problémája, amit, hála istennek, a Nemzeti Választási Iroda időben észlelt. Úgy gondoljuk, megfelelő technikai és szervezési intézkedésekkel meg tudta előzni ezt a problémát, illetőleg iránymutatást kezdeményezett a Nemzeti Választási Bizottságnál, amely bizottság a vonatkozó jogszabályok értelmezésének keretei között álláspontom szerint a lehető legjobb megoldást találta meg az adott kérdésben, ugyanis elkerülendő volt az, hogy konkrétan bizonyos szavazatokról kimondjuk, hogy ez érvényes, vagy érvénytelen. Ez a bizottság hatáskörét némileg meghaladja, hiszen törvény rendelkezhet arról, hogy egy adott szavazat érvényes, vagy érvénytelen. Egy nagyon fontos alkotmányos jogról van szó. De azzal a megoldással, amit végül is a testület választott, ez a kérdés, hogy érvényes, vagy érvénytelen az összekeveredő szavazat, nem kerül taglalásra, hanem azt mondtuk ki a törvény szerint és a legjobb értelmezést választva, hogy a nemzetiségi választáson a helyi önkormányzat választás szavazólapjai nem hivatalos szavazólapok, tehát nem is lehet róluk eldönteni, hogy érvényesek, vagy érvénytelenek. Több bizottsági tag nem volt feltétlenül tisztában azzal, hogy itt két teljesen különálló, közjogi értelemben és alkotmányos tekintetben különálló választásról van szó, és ezeket a választásokat nem lehet csak azért összemenni, mert egyébként egy napon kerülnek megrendezésre az új szabályok szerint. Az én álláspontom szerint ez az együttműködés, amely a Nemzeti Választási Iroda és a Választási Bizottság között megvalósult, példaértékű, hiszen a bemutatott számok alapján látszik, hogy gyakorlatilag statisztikai értelemben is elhanyagolható lett az a szám, amely korábban egyébként a bizottság összes tagja szerint több ezer vagy több tízezer szavazót is érinthetett volna.

Még két kisebb olyan jogalkalmazási kérdéstről tennék említést, amely felmerült a nemzetiségek kapcsán. Fontos tisztázni, hogy a Nemzeti Választási Bizottság választási ügyekben rendelkezik hatáskörrel. Hogy egy adott szervezet a mérlegét benyújtja-e, megtartja-e a közgyűlését, megválasztja-e a képviselőit, a különböző szerveit, az nem a Nemzeti Választási Bizottságra tartozó választási ügy minőségét nyeri el, hanem lényegében a nyilvántartásba-vételi helyen, tehát a nyilvántartásba vevő bíróság előtt felmerülő kérdés lehet, és ott is lehet egyébként ilyen ügyekben eljárást kezdeményezni, törvényességi felügyeleti eljárást. A Nemzeti Választási Bizottság a választások során választási ügyként választási ügyek keretében csak és olyan szervezetekkel - és ez a nemzetiségi szervezetekre is vonatkozik -

dolgozik, amelyeket az illetékes bírósági szerv jogerősen nyilvántartásba vett, és ennek a jogerős nyilvántartásba-vételnek a során megadott adatokkal köteles a Nemzeti Választási Bizottság és egyébként minden választási szerv dolgozni. Ez volt az egyik kisebb felmerülő kérdés.

A másik pedig az, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok alakuló ülését a törvény szerint az illetékes választási bizottság elnöke tűzi ki. Itt egy esetben felmerült a kitűzött dátummal kapcsolatos probléma, illetőleg kifogás. Ebben a körben mindenképpen hangsúlyozni kell, hogy a törvény diszkrecionális jogkört ad a Nemzeti Választási Bizottság elnökének, illetőleg az adott választási bizottság elnökének az időpont meghatározására, abban a határidőben, amelyet a jogszabályi rendelkezés meghatároz. Egy ilyen döntés ellen jogorvoslatnak, amennyiben ez a jogszabályok szerinti feltételeknek megfelel, nincsen helye. Értelemszerűen az ilyen döntések esetében egyébként a hivatal, illetőleg az összes érintett szervezet kérését vagy szempontrendszerét figyelembe szoktuk venni, de egyébként nagyon fontos hangsúlyozni, hogy a törvény diszkrecionális jogkörként kifejezetten az adott választási bizottság elnökének adja meg azt a jogot, hogy ezt az időpontot meghatározza. Összességében ennyivel szerettem volna kiegészíteni a beszámolómat. Amennyiben kérdés van, természetesen állok rendelkezésre.

ELNÖK: Köszönöm szépen elnök úr szóbeli kiegészítését. Megadnám a szót először Giricz Vera ruszin szószólónak.

Kérdések, hozzászólások, válaszok

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Én is nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm a jelenlévőket. Szeretnék gratulálni a Nemzeti Választási Bizottságnak ahhoz az alapos munkához, amellyel hozzájárított a civil szervezetek nyilvántartásba-vételének területén, bekérve az összes civil szervezetek alapszabályát. Nálunk fordult elő az, hogy az egyik civil szervezet nyilvántartásba-vételét elutasították, ami nagy tetszést váltott ki a közösség köreiből, hiszen egy úgymond fantom civil szervezetről van szó, amely a '14-es választásokon, amikor valóban szinte nem volt elutasított civil szervezet, átcsúszott jelölőszervezetként. Valóban a Kúriának is volt egy állásfoglalása, tehát fel lehetett volna mindenkinek készülni arra, hogy itt bizonyos követelmények vannak az alapszabályban foglalt célokkal kapcsolatban. Ami minket meglepett, hogy két másik civil szervezetünket - az egyik budapesti, fővárosi, a másik Borsod-Abaúj-Zemplén megyei -, a pont olyan hiányos és kísértetiesen egymásra hasonlító célok mentén mozgó civil szervezetet nyilvántartásba vették. Ennek a két civil szervezetnek a választások során tanúsított méltatlan viselkedése nagyban megzavarta a ruszin közösséget, és mi ezzel magyarázzuk, hogy csökkent azoknak a száma, akik elmentek szavazni, hiszen olyan kampányt folytattak, amellyel az emberek nem tudtak azonosulni, és inkább az otthonmaradást választották. Az ONÖSZ és a NEB együttes ülésén a múlt héten eléggé részletesen beszámoltam ezekről az ügyekről, most nem akarom az időt tovább húzni. Nagyon sok problémánk volt a fővárosban, meglepetésszerűen kevesebb Borsod megyében, ahol az elmúlt időszakban voltak problémáink.

Én most szeretném megköszönni dr. Pálffy Ilonának és Péteri Attila úrnak azt, hogy bármikor hívtuk, és sajnos nagyon gyakran hívtuk, mindig készségesen és azonnal tudtak intézkedni, hisz nálunk is volt olyan, hogy embereket töröltek a listáról, a helyi választási iroda nem volt hajlandó őket újra regisztrálni, vagyis nem engedték volna őket szavazni, és ezt nagyon rugalmasan el tudtuk intézni. Számos más ügyben is írásban és szóban is megkerestük elnök asszonyt és Péteri Attila urat,

és mindig készségesen segítettek nekünk. Úgy hiszem, a jövőre nézve, és ezt nem első éve mondom, nagyon komolyan kellene foglalkozni a civil szervezeteink működésével, hiszen jelölőszervezetek. Szintre kontroll nélkül tengenek-lengenek ebben a világban, a nemzetiségi világban, sőt még támogatást is kapnak bizonyos pályázatok útján. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Más hozzászólás, észrevétel van-e? *(Nincs jelentkező.)* Nekem lenne egy olyan kérdésem elnök úrhoz, hogy tud-e most kapásból mondani adatot arra vonatkozóan, hogy hány nemzetiségi jelölőszervezet nyilvántartásba-vétele lett elutasítva, illetve ezek közül hány volt, amelyet 2014-ben viszont elfogadtak.

DR. RÁDI PÉTER elnök (Nemzeti Választási Bizottság): Úgy emlékszem, hogy négy ilyen volt, és talán Helidonaki kétszer is beadta a nyilvántartásba-vételi kérelmét. 2014-ben tudomásom szerint egyetlenegy sem volt, akit elutasítottak, ezért is hangsúlyoztam azt, hogy meglepetésként érhetne a korábbi joggyakorlat ismeretében ezeket a szervezeteket ez a szigorúbb álláspont, amivel egyébként én személyesen nem értettem egyet jogbiztonsági szempontból sem, de a Kúria végül is megerősítette ezt a szigorúbb álláspontot. Tehát ez a jövőre nézve feltehetően még inkább gyakoribb lesz annak ellenére egyébként, hogy az elmondottak szerint valóban így volt, hogy a területi választási bizottságok a nyilvántartásba-vétel során gyakorlatilag tudomásom szerint mindenkit, minden szervezetet nyilvántartásba vettek. Ez a szigorúbb megítélés a Nemzeti Választási Bizottság többsége álláspontjaként fogható fel, és most már a Kúria véleményeként is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt gondolom, van öt évünk arra, hogy ahol szükséges, a szükséges módosítást megtegyük. Hozzáteszem egyébként kis kitételként, hogy mi úgy gondoltuk, hogy több mint egy évvel a választás előtt legyen egy tisztességes kivonatunk, ezért négyszer kértük meg a bírósági kivonatot, míg egy helyes kivonatot tudtak kiállítani. Először összerakták a magyar-német nevet, aztán a magyar rövidített névhez tették a német rövidített nevet, utána elírták a német nevet, és negyedszerre sikerült egy olyan kivonatot kapnunk ugyanabból az alapszabályból, ahol a magyar név, a német név, a rövidített magyar és a rövidített német név a helyén volt. Tehát van előrelépési lehetőség, azt gondolom. Nyilván mi tegyük meg a magunk oldaláról, amit lehet, és reméljük, hogy a bírósági munka is javul ezen a területen.

Köszönöm szépen elnök úr és az egész bizottság munkáját. Ugyanazt kérem, mint az elnök asszonytól, hogy amiben törvénymódosításra vagy bármilyen egyéb segítségre van szükség, kérem a segítséget, az együttműködést, hogy ősszel meg tudjuk csinálni az indokolt és szükséges módosításokat. Köszönöm szépen a részvételt önnek és a kollégájának is. Ezzel a 4. napirendi pontot lezárom. Amennyiben a bizottság egyetért vele, tartanánk egy tízperces szünetet, de kérem, hogy az valóban tíz perc legyen, tehát 15 óra 35 perckor szeretnénk folytatni a bizottsági ülést. Köszönöm.

(Szünet: 15.20 – 15.33)

Tájékoztató a Nemzeti Alaptanterv nemzetiségeket érintő vonatkozásairól

ELNÖK: Tisztelettel kérek mindenkit, foglalja el a helyét, hogy folytatni tudjuk a bizottsági ülést. Az ülés elején a sok meghívott miatt ezt nem tettem külön, de

természetesen külön tisztelettel köszönteném Hollerné Racskó Erzsébetet, az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségének elnökét, valamennyi megjelent országos elnököt, hivatalvezetőt és a munkatársaikat is. Kérek mindenkit, hogy próbáljuk meg befejezni a beszélgetést, hogy tudjuk folytatni az ülésünket.

Az 5. napirendi pont következik, tájékoztató a Nemzeti Alaptanterv nemzetiségeket érintő vonatkozásairól. Erről a 24-ei ONÖSZ-ülésen beszéltünk, és azóta is voltak fejlemények. Átadnám a szót Hollerné Racskó Erzsébetnek, az ONÖSZ elnökének, hogy ezekkel kapcsolatban tartson rövid tájékoztatást. Köszönöm.

Hollerné Racskó Erzsébet hozzászólása

HOLLERNÉ RACSKÓ ERZSÉBET elnök (Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége): Köszönöm szépen a szót. Bízom benne, hogy a nemzetiségi bizottság tagjai azt a levelet, amelyet a korábbi megállapodásunknak megfelelően elküldtem a nemzetiségi bizottságnak és Maruzsa Zoltán államtitkár úrnak is, amely tartalmazza tulajdonképpen a nemzetiségi közösségek egységes álláspontját a NAT-ból fakadóan és a nemzetiségi oktatásügyet érintő kérdésekről, megkapták. Tegnap az Országos Nemzetiségi Tanács ülésén sajnos arról tájékoztattak, hogy államtitkár úr nem kapta meg ezt a levelet, amit e-mailben küldtem el pénteken. Tegnap ismételten elküldtem, úgyhogy azt gondolom, rendelkezésére áll most már államtitkár úrnak is.

Azt gondolnám, hogy az új vagy módosított Nemzeti Alaptanterv előkészítése során voltak olyan csomópontok, amikor bekapcsolódtak ebbe a folyamatba valamilyen módon a nemzetiségek, de a dokumentum megszületésével kapcsolatban talán el lehet mondani, hogy nem egy szerves és egyenes irányú fejlődés eredménye az, ami a NAT-ban a nemzetiségekre vagy a nemzetiségi oktatásra vonatkozóan nyomokban megtalálható. 2018. szeptember 25-én a NAT előkészítésével foglalkozó munkacsoport egyik tagja tájékoztatást tartott az Országos Nemzetiségi Tanács tagjai számára. Már akkor jelezték a szakértőink, hogy csak mutatóban fordul elő bármi olyasmi ebben a dokumentumban, amely a közösségeinket vagy a nemzetiségi oktatást érinti.

2019 februárjában lassan már folyamatban volt ennek a dokumentumnak a módosítása, szakértői csoportok dolgoztak a fejlesztésen, és a nemzetiségi POK - logikusan gondolva egy esetleges felkérésre - a nemzetiségi NAT-ot jelentő irányelvek tekintetében az ehhez kapcsolódó kerettantervek fejlesztésére az országos nemzetiségi önkormányzatoktól bekérte a javaslatokat a szakértői csoportokba delegált személyektől. Az Országos Nemzetiségi Tanács, a köznevelést irányító miniszter, jelen helyzetben az államtitkár úr tanácsadó testülete a NAT fejlesztése és ezen hírek kapcsán többször kezdeményezte a témáról egy ülés összehívását.

2019. december 20-án délután 13 óra 7 perckor az országos nemzetiségi önkormányzatok egyeztetésre megkapták a tervezetet és a tervezet kormányrendeletbe foglalt szövegét, mely egyeztetés határideje december 23-a volt. Január 31-én anélkül, hogy bármiféle visszajelzés érkezett volna a megküldött észrevételekkel kapcsolatban, jelent meg a kormányrendelet.

Ezután február 3-án volt egy olyan kezdeményezés az EMMI képviselői részéről, hogy az Országos Nemzetiségi Tanács tagjaival kívánnak találkozni. Végül a február 5-i napra került összehívásra az Országos Nemzetiségi Tanács. Egyhangúlag kinyilvánították a szakértőink azt az igényt, hogy NAT rendeletben, vagy egy hasonló fajsúlyú dokumentumban jelenjen meg a nemzetiségi iskolák óratervi ajánlása, mely alapját képezheti ezen intézmények pedagógiai programja módosításának és az azt követő hatósági ellenőrzések során a nemzetiségi program védelmének.

Az újabb ONT-ülés dátumát a testület elfogadta, és az összehívást február 19-ére támogatta. Az elnök megbízást kapott a nemzetiségi mintaóraterv elkészítésére és ennek koordinálására, a nemzetiségi POK pedig felkérést az irányelvek módosítására, illetve a kerettantervek fejlesztésére. Február 17-én az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége oktatási szakértői és az Országos Nemzetiségi Tanács tagjai együttes ülésükön megvitatták, elkészítették és konszenzussal elfogadták a nemzetiségi oktatás javasolt óratervét.

Február 19-én az ONT-ülésen a tanács kinyilvánította igényét, hogy egy szabályozott rendszerben megfelelő súllyal szerepeljenek a nemzetiségi irányelvek és az óratervi javaslat, a nemzetiségi óraterv az úgynevezett tárcadokumentumban, azaz kormányrendelet szintjén kerüljön egyértelműen meghirdetésre, mint az egyébként korábban a NAT-ban volt. Mivel nem sikerült ez ügyben konszenzusra jutni, kompromisszumos javaslatként azon az ülésen elfogadásra került, hogy a köznevelési törvény tartalmazza a felhatalmazást a nemzetiségi nevelést, oktatást folytató intézmények számára, hogy az óraszámok és tanulási területek tartalmi között a helyi tantervben szabályozott módon az órák és tartalmak 20 százaléka erejéig szabadon lehessen átcsoportosítani. A javaslat lényeges eleme, hogy a NAT egészének teljesítése mellett lehetőséget adna a nemzetiségi intézményekben az óraszámcsökkentésre, a tanulói terhelés mérséklésére is, ahogyan ez egyébként az iskolák többségében a NAT elképzelései szerint lenne.

Február 24-én a nemzetiségi POK megtartotta azt a szakértői megbeszélést, melyen a magyarországi nemzetiségek oktatási szakértői megállapodtak az irányelvek és kerettantervek formai és tartalmi kereteiről, valamint az időbeli ütemezésről. Ezt követően kaptunk olyan információkat, hogy valószínűleg nem fog sor kerülni a köznevelési törvény ilyen értelmű módosítására. Ezzel a tegnapi ülésén foglalkozott az Országos Nemzetiségi Tanács. Én ezen az ülésen nem tudtam részt venni. Olyan információim vannak, hogy újabb kompromisszumos javaslat született az ott részt vevő szakértők részéről, ugyanakkor tudomásom szerint államtitkár úr és Hajnal Gabriella asszony ezen a tegnapi ülésen nem vett részt. Úgyhogy az a levél, amit én elküldtem Maruzsa államtitkár úrnak, illetve a tisztelt bizottságnak, azokat a javaslatokat tartalmazza, amelyekben megállapodtak a szakértőink, és amelyeket az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége a közgyűlésén támogatásáról biztosított. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én egy kicsit kiegészíteném a jegyzőkönyv részére is. Igen, amit elnök asszony február 27-én írt részemre, illetve Maruzsa Zoltán államtitkár úr részére, a levél is, illetve a nemzetiségi óratervi javaslat is mindenki részére ki lett küldve, mindenki megkapta. A tegnapi napon az ONT ülésén Englenderné Hock Ibolya vett részt. Tegnap délután, illetve ma reggel személyesen is Pilisvörösváron beszéltem vele, ő most egy nemzetiségi konferencián vesz részt, ezért nem tud itt lenni, délelőtt én is ott voltam. A tegnapi megbeszélés lényege vagy értelme az volt, hogy ez a bizonyos ominózus mondat, amely azt jelentené, hogy nem 10 százaléka, hanem 20 százaléka csoportosítható át egészen pontosan az óraszámoknak és tanulási területeknek, ne a köznevelési törvénybe kerüljön bele, hanem a nemzetiségek jogairól szóló törvénybe. Abban maradtunk, és én azt javasolnám a bizottságnak is, hogy egyrészt abban értsünk egyet, vagy remélem, egyetértünk, hogy mindenképpen szükséges ez a módosítás, és egyelőre hagyjuk nyitva, hogy hol lesz, milyen törvénybe kerül be. Nagy bizonyossággal módosításra kerül egyébként a köznevelési törvény. Ennek egy nulladik változatát az elmúlt hétvégén megkaptam - hangsúlyozottan nulladik -, és még semmilyen fórumon nem megbeszéltem. Ez elsősorban a nemzetiségi véleményezési és egyetértési jognak

egy korrekt szabályozását tartalmazza, és nem ez a módosítás volt benne. Nagy bizonyossággal a köznevelési törvény is módosítva lesz tavasszal. Más okai vannak, amiért ezt valószínűleg nem a köznevelési törvénybe akarják berakni, hanem a nemzetiségek jogairól szóló törvénybe.

Azt javasolnám, hogy - ha egyetértünk abban, hogy a módosítás szükséges - egyelőre hagyjuk nyitva, hogy mire tudunk politikai szándékot biztosítani, és hova tudjuk ezt beletolni. Amennyiben lehet, akkor ez a köznevelési törvényben lesz, ha ezt nem tudnánk keresztülvinni, akkor a nemzetiségek jogairól szóló törvényben, de mindenképpen szükséges lenne.

A másik, amit még kiküldtünk, az pont a tegnapi ONT-ülés után a nemzetiségek jogairól szóló törvény V. fejezet 22. §-a, ahol 5. pontként kerülne be ez a módosítás, amennyiben oda lehetne berakni, vagy erre lenne lehetőség. Tudom, hogy aki nincs benne, nem biztos, hogy ez olyan nagyon világos, amit elmondtam. Átadnám a szót, ha valakinek kérdése, észrevétele, véleménye van. *(Jelzésre:)* Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló!

Hozzászólások

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen. Most hadd ne szlovén nemzetiségi szószólóként, hanem a NEB Köznevelési, kulturális és egyházügyi bizottságának az elnökeként szólaljak meg! Egészen konkrétan valamivel több mint egy héttel ezelőtt kértem, hogy ha már van nekünk egy Köznevelési albizottságunk, jó volna, ha tudnánk, hogy mik zajlanak. Egészen 2018-ig ez viszonylag flottul működött. Most úgy érzem, minden olyan információ, amely a nemzetiségi köznevelést érinti, vagy nem jut el hozzám sosem, vagy késve jut el. Azon egyszerű oknál fogva mondom ezt, mert ha történetesen odáig jut a dolog, hogy elő kell készíteni valamilyen módosítást, akkor nekünk itt szerepünk lesz. Ebből következően nem baj, ha tudom, hogy mi zajlik. Ez az egyik része.

A másik, hogy Hajnal Gabriella, a Klebelsberg Központ elnöke ígéretet tett arra, hogy ismételten eljön egy albizottsági ülésünkre, az április 15-i albizottsági ülésre. Azt kértük tőle, hogy a NAT-tal kapcsolatos, elsősorban a nemzetiségi köznevelést érintő, illetve a nemzetiségi órákat érintő kérdésekben kapjunk tájékoztatást. Az óratervet sajnos én is éjszaka láttam. Több ponton nem értek vele egyet, de ez az én véleményem, Köles Erika véleménye. Amikor ilyen komoly nemzetiségipedagógus-hiánnyal küzdünk, akkor nem biztos, hogy az a legszerencsésebb, ha maximálisra emeljük a nemzetiségi óvodák számát. Az anyanyelvi neveléssel azonos óraszámok vannak jelen az óratervben. Természetesen jó, ha a gyerek jól megtanulhat mindent, de vajon jól megtanul-e mindent ezeken az órákon. Ez megint csak az én kérdésem. Ha megnézzük a középiskolai óraszámokat, egy-egy gyereknek az iskolai képzésben 38 órája van, amikor egy felnőtt munkahete 40 órás, akkor én ezt egy kicsit túlzónak tartom.

Biztos vagyok benne, hogy minden nyelvet meg lehet tanítani kevesebb órában, a nemzetiségi anyanyelvet is lehetne. Ezt feltétlenül fontosnak tartottam elmondani. Természetesen lehet még tovább is nyújtani, csak azt hiszem, meg kellene nézni, hogy minek mi lesz az eredménye. Ha történetesen eredményes nemzetiségi nyelvoktatás folyik egy iskolában, akkor nem kell 12 éven át heti 5+1 órában nemzetiségi nyelvet és népmismeretet tanítani, és nyilván nem én fogok dönteni ebben, de megfontolandónak tartom a kérdést. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Paulik Antal szlovák szószóló!

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Előrebocsátva, hogy Erika információáramlásra vonatkozó felvetésével egyetértetek, a másik problémám a következő. Ma a Kulturális bizottság is tárgyalta, a NAT elnapolásáról volt egy kezdeményezés. Ott egy elég kulturált szakmai, ideológiai vita bontakozott ki a két oldal között. Örömmel látom, mondanám kicsit ironikusan, hogy legalább egy dologban következetesek a mindenkori NAT összeállítói, mégpedig abban, hogy a nemzetiségi ügyet úgy, ahogy van, elfelejtik, tehát eszükbe sem jut.

1998 óta figyelem a NAT ötévenkénti megújítását. 1998-ban még sikerült beletornászni hirtelen egy másfél oldalas valami szösszenetet arról, hogy egyáltalán mi a célja a nemzetiségi oktatásnak. A NAT akkori változatába ez belekerült, azóta semmi. A tartalmat tekintve a történelem-, illetve a népismeret-oktatásban kellene hogy megjelenjen, és az irodalomban is. Szerintem kezdettől probléma, hogy nincs összehangolva. Nem gondolnak bele abba, hogy amikor előírnak valamit a magyar többségi iskolák tanulói számára, azt egy nemzetiségi intézményben kicsit át kéne dolgozni. Nekem a kedvenc példám a horvátoktól jön. Amikor magyarból Petőfitől megtanuljuk, hogy "Fut Bécs felé Jellacsics, a gyáva," délután a gyerek azzal szembesül, hogy ő egyébként horvát nemzeti hős. *(Derültség.)* Ez a legjobb példa erre, mert ez ugyanabban az évben ugyanazon a napon van, gyakorlatilag egymás után történik. *(Alexov Lyubomir: Petőfi meg szerb volt! Ezt még tedd hozzá! - Derültség.)* Az így nem igaz, de jó! *(Derültség.)* Ne vicceljük el! Alapból azt gondolom, hogy ennek a módosításnak, amit az ONÖSZ megfogalmazott, szakmailag mindenképpen a köznevelési törvényben van a helye. Nem ismerem az indokokat, és ez kicsit zavar, hogy mi az az indok, amely azt mondhatja a minisztériummal, hogy ilyen irányú módosítás nem lesz. Nyilván a nemzetiségi törvényben is meg lehet ezt fogalmazni, de szakmailag nem oda való. Ez ennyire egyszerű.

A másik: az is elhangzott a mai vitában, hogy a NAT szövegében benne van az, hogy a pedagógus 20 százalékban eltérhet a kötelező tananyagtól. Nehogy az legyen, hogy ez a 20 százalék ugyanaz a 20 százalék lesz, amitől a nemzetiségi oktatás is eltérhet majd, mert akkor a tanárainkkal ezt kommunikálni kell. Tehát nehogy véletlenül az legyen, hogy összemosódik ez a történet, és akkor a pedagógusaink minket fognak utálni, mert elintéztük nekik, hogy csak ezt dolgot csinálhassák ez alatt a 20 százalék alatt. Ennyi volt. Köszönöm.

ELNÖK: Bocsánat, rögtön megadom a szót, csak mivel te is felhoztad, most ne rajtunk kérjétek számon az információkat. Egy éven keresztül semmi nem történt. Ahogy az ONT után kijöttek, azonnal megírták a levelet, és azonnal mindenkinek elküldtem. Tegnap megvolt az ONT-ülés, rögtön utána megírták, átküldték, kijavítottuk a hatályos jogszabályi részt, hogy korrekt legyen, és azonnal mindenkinek kiküldtem. Nem mi tartunk vissza bármilyen információt vagy egyebet, félreértés ne essék, mert egy kicsit úgy jött ki, mintha az ONÖSZ-től vagy az ONT-résztevőktől nem jött volna, de sajnos itt az van, hogy naponta mennek a dolgok, és mi is futunk utána, és próbálunk, amit lehet, kihozni belőle. Elnézést a közbevetésért! Alexov Lyubomir szerb szószólónak adom meg a szót.

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Könnyebb dolgom van, mert az előttem szóló két kolléga sok mindent elmondott abból, amit én szeretnék elmondani, de mégis két pontban, a) és b) pontban mondanék pár dolgot. Először is maga ez az információ, és hogy melyik törvény hogyan van, ahogy elnök úr mondta, hogy egy évig, másfél-két évig nem történik semmi, utána pedig felgyorsulnak az események, ráadásul a szakmai vita mellett egy komoly politikai vita van a NAT kapcsán, amiben nem biztos, hogy jól járunk, ha a

politikai részében is részt veszünk, mindenesetre a szakmai része és a nemzetiségi része viszont létkérdés a mi számunkra.

Hogy mennyire igaz az, amit a szlovák szószóló kolléga mondott, hogy minket egyszerűen és következetesen kifelejtene, azt legjobban ez az ötletelés mutatja egyáltalán a törvény kapcsán, hogy tárcadokumentum legyen-e, amit nyilván nem fogadhatunk el, mert főleg a klebelsberges iskolák számára ez kevés garanciát jelent, ha nem tárcadokumentum, nyilván a NAT-ot nem nyitják meg újra. Most az egyeztetésen azt mondják a kormányzat képviselői, hogy a köznevelési törvényben - tőlük jön az ötlet - kell szabályozni, majd három nap múlva visszavonják. Gyakorlatilag egy pingpongmeccs folyik arról, hogy hol lesz a legkevesebb kár abból, már nem a mi számunkra, hogy egyáltalán a nemzetiségi tartalmakról és a nemzetiségi órakeretekről szót ejtsen a jogszabály. Úgy látom, hogy ezért kerül ez a nemzetiségi törvény irányába. Azzal, hogy mi egy nemzetiségi törvénybe ágyazott mondatot kapunk, nekem már ez egy rossz jelzés, és előrevetíti azt, hogy esetlegesen ebben a törvényben kerül ez szabályozásra. Én elvben nem értek egyet ezzel, Ha már valamelyik törvényben a kettő közül, akkor nyilván a köznevelési törvényben kell ezt szabályozni. Ha valakinek van egy minimális súlya, akkor talán a mi bizottságunknak megvan, és ha emellett még az ONÖSZ-t is magunk mellett tudjuk, akkor talán el tudjuk érni, és ki tudunk fejteni olyan politikai lobbizást, hogy ez a köznevelési törvényben kerüljön szabályozásra megfelelő súllyal. Most elsősorban nem az országosok vagy a helyi nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott iskolák miatt mondom ezt, hanem legfőképpen ott, ahol a Klebelsberg tartja fenn a nemzetiségi iskolákat, az ő számunkra garancia, hogy ez hol és hogyan van szabályozva.

A másik rész, amit pedig szószóló asszony is érintett, ezek az óraszámok. Azzal, hogy most óraszámokban határozzák meg a történetet, és nem százalékban, gyakorlatilag a nemzetiségi iskolák számára eléggé megnehezítik a tervezést, az átcsoportosítást. Én is azzal értek egyet egyébként - én tanítottam majd' húsz évig középiskolában, és amikor hét órám volt zsinórban, nem akarok hasonlatot mondani, hogy mire hasonlít az ember a hetedik óra után, na most a gyerekeknek naponta 8 óra van, plusz még esetleg egyéb dolgai, de mindenképpen a következő napra készülnie kell, mert különben hogyan felel meg a nem kis követelményeknek. Belegondolt-e valaki, hogy a nemzetiségi iskolákban a terheléscsökkenés jegyében megemelkedik az óraszám? Ez mit jelent a mi iskoláink versenyképessége szempontjából? Előnyös, vagy nem előnyös? Nagyon jó dolognak tartom, hogy Magyarországon nyilván mindenkinek anyanyelvi szinten kell beszélni magyarul, és mi ezt gyakoroljuk is, de Erikával nem értek egyet abban, hogy a nemzetiségi órákat kell csökkenteni. Könyörgöm, az a mi anyanyelvünk! Szerbiában, Szabadkán, a magyar iskolában, a Kosztolányi Gimnáziumban tanuló magyar gyerek - ott nem úgy van, hogy szerb nyelv és irodalom, hanem anyanyelv és irodalom - egyértelműen a magyart tanulja anyanyelv és irodalom órán, és a szerbet idegen nyelvként tanulja. Ezzel én nem azt akarom mondani, hogy nekünk a magyart idegen nyelvként kellene tanulnunk, de az sem lenne isten ellen való véték, ha az irodalomórának legalább a világirodalmi részét nem a magyar órán, hanem mondjuk a szerb órán tanulnák a gyerekek, és máris nyertünk egy pár órát a nemzetiségi nyelv gyakorlására. Vallom, hogy aki itt születik, itt él és dolgozik, magyarul mindenki megtanul. Nekünk a nemzetiségi nyelvre kell a nagyobb hangsúlyt fektetni, és nem szabad abban az irányban keresni a kompromisszumot, ez az én véleményem, hogy ezeket a nemzetiségi tartalmakat csökkentsük. Nyilván a nyelvtanulás szempontjából más a helyzet a nyelvtanító, és más a helyzet a kéttannyelvű iskolák esetében. Ezeket máshogy kell vagy lehet szabályozni, és nyilván nem egy ilyen tegnap kapott anyag alapján a mai napnak kell ez a tárgy legyen. Amit ezzel mondani akartam, az az, hogy ha valakinek, akkor én

úgy gondolom, az ONÖSZ-szel karöltve ennek a bizottságnak lehet annyi politikai súlya, hogy így már post festa valamiképpen helyre tegyünk ezeket a dolgokat. Ez a Nemzetiségi Tanácsnak szerintem önmagában nem fog sikerülni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szolga József horvát szószóló!

SZOLGA JÓZSEF horvát nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Én sem értek egyet azzal, hogy esetleg bármilyen óraszámcsökkentés következzen be a nemzetiségi oktatás, nyelvoktatás, népismeret vagy egyéb terén. Most tényleg nem az országosok által fenntartott intézményekről van szó, hanem a tankerületes intézményekről, mert akkor legalább ott megmarad az az óraszám, ahol valami nemzetiségi tartalom jelentkezik, de az is pedagógusfüggő. Óva intenék attól, hogy szakmai részeket szabályozzunk a nemzetiségek jogairól szóló törvényben. Szerintem ez rossz politikai szájízt fog eredményezni, merthogy valami módon mintha oda lenne becsempészve a NAT nem megnyitása című fejezet. Szerintem a szakmai kérdéseket az oktatással kapcsolatban, nem vagyok oktatási szakember, de mindenképpen a pedagógusokkal, az Országos Nemzetiségi Tanáccsal egyetértésben a köznevelésről szóló törvényben kell rendezni, ha már kimaradt valamilyen szinten a NAT-ból. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt gondolom, egy kis félreértés volt. Itt szó sincs arról, hogy a nemzetiségi tartalmat csökkentjük. Itt pont arról lenne szó, hogy a készségtárgyakat lehetne összevonni, hogy ne 45 percig kelljen énekelniük, ha már 20 perc után bekerekedtek, és ne 45 percig rajzoljanak, amikor már görcsben van a kezük, hanem attól függően legyenek, hogy mennyire tudnak odafigyelni, meddig tudnak figyelni. Csak egy példát hadd mondjak! Három gyerekem az Osztrák Iskolába jár. Nincs külön énekóra, rajzóra, számtanóra, egyéb, hanem van magyar, van német. Amíg a gyerekek oda tudnak figyelni, ameddig leköti őket, szabadon válthat a tanár, ahogy akar. Amikor a fiam másodikos volt, és a legjobb barátja elsős magyar iskolában, a két gyerek leült, és kiszámolta, hogy a magyar iskolában 2 hónap és 1 héttel többet járt iskolába, napi 4 órás tanítást alapul véve - tehát a magyar iskolában 2 hónap és 1 héttel többet -, mint a fiam az Osztrák Iskolában. Elsőben! És ez nem is nemzetiségi iskola volt, hanem normál magyar iskola. Ehhez képest lenne még 3 órával több a nemzetiségi iskolában! Három hónappal többet járnak iskolába, mint az Osztrák Iskolában. Ehhez képest 8. osztályban felsőfokú német nyelvvizsgát és középfokú angol nyelvvizsgát szerzett, és nem egyedül volt. Tehát nem arról van szó, hogy pont a nemzetiségi tartalmat kell csökkenteni, hanem a készségtárgyakat és egyebeket.

Azzal is egyetérttek, és azért javasoltam, Erzsivel a szünetben is ezt beszéltük, hogy nyilvánvalóan a köznevelési törvényben lenne a módosításnak a helye, ha úgy tetszik, akkor egy menekülési útvonal lehet, ha nem tudunk politikai szándékot mögé állítani, akkor a nemzetiségek jogairól szóló törvényben, ezért is javasoltam ezt. Leírtam, felolvastam, amihez a bizottság támogatását szeretném kérni, és utána ezzel még nem zárjuk le, amennyiben további kérdés van. „A Magyarországi nemzetiségek bizottsága egyetért a NAT-tal kapcsolatos alábbi törvénymódosra irányuló javaslattal. A nemzetiségi nevelés-oktatást folytató intézmény a nemzetiségi nevelés és oktatás irányelvében megjelentetett mintaóraterv figyelembevételével működik a Nemzeti Alaptantervben előírt óraszámok és tanulási területek 20 százaléka erejéig történő szabad átcsoportosításával készített helyi tantervben szabályozott módon. A NEB megbízza Ritter Imre elnököt és Kissné Köles Erika, a Köznevelési, kulturális és egyházügyi albizottság elnökét, hogy soron kívül járjanak el a törvénymódosítás

megvalósítása érdekében”, vagyis hogy tudjunk érdemben tárgyalni az ONÖSZ-szel közösen a minisztériummal, és minél hamarabb egyik vagy másik megoldást meg lehessen egyáltalán oldani, hogy a törvényi szabályozást meg tudjuk oldani. Ehhez kérném a bizottság támogatását, egyetértését, de természetesen megadom a szót, ha valakinek ezzel kapcsolatban további észrevétele van. *(Jelzésre:)* Hollerné Racskó Erzsébet!

HOLLERNÉ RACSKÓ ERZSÉBET elnök (Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége): Szeretném megerősíteni, amit Imre mondott. Ez az egész 20 százalékos javaslat pont arra vonatkozik, hogy a gyerekek terhelésének növelése nélkül legyen lehetőség a nemzetiségi tartalom és a nemzetiségi tartalom elsajátítására rendelkezésre álló óraszám megtartására és a többi tárgy, a készségtárgyak, egyéb tárgyak terhére történjen ez. Tehát ott legyen lehetőség csökkenteni annak érdekében, hogy a nemzetiségi területre rendelkezésre álljon a megfelelő időkeret. Ez a 20 százalék tulajdonképpen azt jelenti, hogy ne terheljük túl azokat a gyerekeket, akik nemzetiségi iskolába járnak, ne járjanak rosszabbul adott esetben, mint azok a társaik, akik ilyen oktatásban nem vesznek részt. Ez a célja ennek az egésznek. Úgy gondoljuk, és nem elsősorban én természetesen, hanem azok a szakértők, akik ezzel foglalkoztak, hogy nagy károkat okozna a nemzetiségi oktatásnak, ha a gyerekek számára egyfajta további teher lenne az, hogy az adott közösség iskolájába, vagy az adott közösség kultúráját, nyelvét ápoló iskolába járnának. Köszönöm szépen, csak ezt szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kissné Köles Erikának adom meg a szót.

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Igen, teljesen természetesen értjük ezt a törekvést. Nekem egyedül és kizárólag azokkal a Klebelsberg Központ által fenntartott intézményekkel van gondom, ahol nem teljes osztályokban folyik a nemzetiségi nevelés, hanem nemzetiségi nevelés is van. Tehát egyszerűen nem bírom elképzelni, hogy ott csökkenteni lehetne valami más tantárgy rovására. Konkrétan arra gondolok, hogy van egy Klebelsberg-fenntartású intézmény, ahol szlovén nyelvoktatás is folyik, a szlovén nyelvoktatás úgy folyik, hogy a törvénynek megfelelően meg lehet szervezni a csoportot, hogy a tanulók tanulják teljes, normális keretben azokat az órákat, amelyeket tanul az osztály, majd heti 5 órában nemzetiségi nyelvet és egy népmismeretet. Nyilván szép törekvés lenne, ha a többségi társadalom tagjai ott, ahol nemzetiségek élnek, átvennének valamit például a nemzetiségi népmismeretből, úgysem tudnak rólunk semmit. Bocsánat, lehet, hogy ez túlzó, de nagyon keveset tudnak egyébként a nemzetiségekről. Mindenesetre valószínű, hogy a nemzetiségi iskolák, a tiszta nemzetiségi, az anyanyelven oktató vagy a kétnyelvű általános iskolák és középiskolák, illetve a Klebelsberg-fenntartású és nemzetiségi nevelést is végző iskolák között lesz, vagy kell, hogy legyen valamilyenfajta, nem tudom, kompromisszumos megoldás. Nyilván törekedni kell rá. A félreértések elkerülése végett, nem a nemzetiségi óraszámok csökkentése a cél, hanem a gyerekek összóraszámának a csökkentésére gondoltam én akkor, amikor ezt megfogalmaztam. Biztos, hogy ez számos nehézséget fog okozni. Elnézést! Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Biztos, hogy vannak itt még specialitások, több is, de egyelőre a generális alapprobléma megoldását kell minél hamarabb megcsinálnunk.

Amennyiben nincs további észrevétel és kérdés, akkor kérem a bizottságot, hogy aki egyetért az előbb általam felolvasottakkal, tehát a tervezett, szükségesnek tartott törvénymódosítással, és megbízza az elnököt, illetve a Köznevelési, kulturális és egyházügyi albizottság elnökét, hogy sürgősséggel eljárjunk, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy 13 igen szavazattal egyhangúlag elfogadtuk.

Természetesen minden információt azonnal tovább fogunk küldeni, de csak akkor tudunk valamit küldeni, ha van. Erről biztosan lesz információ viszonylag hamar. Köszönöm. Ezzel ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönöm elnök asszonynak, és a keresztelőt majd megisszuk később. *(Derültség.)*

Országos nemzetiségi önkormányzatok elnökeinek meghallgatása

A 6. napirendi pont az országos nemzetiségi önkormányzatok elnökeinek meghallgatása. Elsőként kérném Hristodoulou Konstantinos elnök urat, a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának elnökét, hogy kapcsolja be a mikrofont, és örömmel várjuk a bemutatkozást. Bocsánat, még annyi, bár a korábbi alkalommal is itt voltatok, hogy kérnénk egy bemutatkozást részben személyesen, részben az önkormányzatra vonatkozóan, utána természetesen minden esetben megadom a szót a bizottság tagjainak, ha kérdés van, és azt követően mennénk tovább a napirendnek megfelelően. Köszönöm.

Hristodoulou Konstantinos elnök (Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata)

HRISTODOULOU KONSTANTINOS elnök (Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Szószóló Hölgyek és Urak! Tisztelt meghívott Vendégek! Köszönöm a meghívást. Megtisztelő számomra, hogy pár szóban elmondhatom a gondolataimat a magyarországi görögségről, az országos önkormányzat működéséről, illetve pár szót magamról is ejtek.

Engedjék meg, hogy egy kis történelmi áttekintést nyújtsak a magyarországi görögségről, amely több mint négyszáz éve van jelen Magyarországon! Az első görögök a Bizánc bukása után jelentek meg Magyarországon, először tudósok, polihistorok hagyták el Bizáncot, aztán később kereskedők. Először Itália felé, majd Közép-Európa felé vándoroltak. Itt lehet említeni Belgrád városát, Budapestet, Bécsot, Lipszét, ahol nagy számban éltek ebben az időben görögök. Viszont a két nemzet közötti kapcsolat már a korábbi időkre is visszatekinthető, tehát több mint ezer évre, hiszen Szent István koronáját is Konstantinápolyban készítették, görög ötvösök, görög ékszerészek, illetve a Visegrádi Várat is Lascaris Mária császárnő hozományából - aki egyébként IV. Béla magyar király felesége volt - építették fel.

Az újkorra térve, a XIX. században a görögség létszáma meghaladta a tízezer főt, és ezt a görögséget nevezzük mi, görögök, első diaszpórási görögségnek. A második hullámban a II. világháborút lezárva sajnos Görögországban kialakult egy véres polgárháború, amelynek során több tízezren menekültek el Görögországból. Magyarországra több mint 7 ezren jöttek, ezek nagy többsége kiskorú gyermek volt. Jelenleg - a '11-es népszámlálás alapján - 4642 fő jelezte, hogy valamilyen szinten kötődik a görögséghez, görög származásúnak tekinti magát. Az itteni görögség főleg a második diaszpórási görögséghez tartozik, habár a két görögséget elválasztani nem lehet, és hál' istennek, az első diaszpórási görögökkel is nagyon jó kapcsolatokat ápolunk, illetve belevonjuk őket a görögség életébe.

Ha szabad, magamról is néhány szót szólnék. Én mind a két szülői részéről görög származású vagyok. Budapesten születtem, itt folytattam a tanulmányaimat, itt szereztem a diplomámat az ELTE bölcsészkarán. Munkahelyeim a hivatalvezetőség

előtt a Görög Köztársaság Nagykövetsége volt, több mint 12 évig dolgoztam ott, illetve a Ciprusi Követségen is öt évig, majd '14 nyarán pályázat útján kerültem az Országos Görög Önkormányzat Hivatalának élére. Ezt a tevékenységet öt évig folytattam, és '19 októberében életemben először én is elindultam ezen a választáson, és egy kis szervezet képviselőjeként bejutottam a testületbe, amely testület november 11-én egyhangúlag engem választott országos görög elnöknek. A '19-es adatok alapján a görög regisztráltak száma, akik a választáson regisztráltak, 2791 fő volt, a szavazók száma 2035, ez nagyjából 73 százalékos arányt jelent. Országos szinten 35 görög önkormányzat van. Kettővel több volt, csak közben megszűnt a százhalombattai, illetve a komlói önkormányzatunk. Jelenleg ez a szám a valós. A közgyűlésen belül 15 fő tagja - mint képviselő - a testületnek. A 15 főt négy szervezet jelölte, és ez a négy szervezet egyebek mellett ezeknek a szervezeteknek mentén végzik a munkájukat.

Az önkormányzatnak két iskolája van, egy nappali rendszerű kéttannyelvű iskola, amely Beloianisz településen található. Ez az iskola 1951-ben épült. Jelenleg 91 tanuló jár az iskolába, és 34 az óvodai diák. Tizenegy pedagógus állományban van nálunk a települési iskolában, ebből három Görögországból jött tanár, akiket a görög állam finanszíroz. A többi pedagógus hazai pedagógus, közülük négyen görög származásúak. Az óvodában négy óvodai alkalmazott dolgozik, két óvónő és két gondozó. További nyolc fő pedig óraadó pedagógus. Ez azt jelenti, hogy nagyjából 2,5 álláshelyet töltenek be. Az iskolában az alsó tagozatban a testnevelésen kívül az énekzene és a rajz folyik görög nyelven, majd a felső tagozatban pedig a szaktantárgyak is. Itt van egy kis problémánk, hiszen meg kell jegyeznünk azt, hogy az ELTE bölcsészkarán 2006 óta, ha jól emlékszem, nem folyik már görög tanárképzés. Mi annak idején még ott végeztünk, de ez már lassan 15 éve megszűnt, így a tanárok utánpótlása bajba kerül, vagy bajba kerülhet, ha ez ügyben nem történik változás. A települési iskola költségvetése 101 millió forint. Ebből 71 milliót az Államkincstár számolása szerint az átlagbáralapú támogatás viszont a tényleges bérek 98 millióra rúgnak, tehát közel 30 millió forinttal többet kell a pedagógusok felé fizetnünk, mint amit az átlagbáralapú támogatás nyújt. Ezt az iskolát 2012-ben vette át az Országos Görög Önkormányzat, azóta a fenntartása alatt van, és így működik.

A másik intézményünk egy budapesti székhelyű kiegészítő 12 évfolyamos görög nyelvoktató iskola, amelynek országos szinten 15 telephelye van. Budapesten is sok kerületben vannak telephelyei is, ahova a gyermekek tudnak járni, Budán is, Pesten is ebben az iskolában. Vidéken Miskolcon, Beloianisz településen, Pécsen, Szegeden, Budaörsön, ha azt vidéknek lehet nevezni, Tatabányán vannak telephelyek. Ebbe az iskolába 216 gyerek van regisztrálva, és jár is. Szintén 11 állományban lévő pedagógus dolgozik, nyolc óraadó tanárral, ezen felül Görögországból három vendégtanár tanít, akiket szintén a görög állam finanszíroz. A támogatás az itteni kiegészítő iskolát tekintve 102 millió forintra rúg. Ebből a finanszírozott átlagbáralapú támogatás 57 millió forint, a valós bérek pedig 70 millió forintra rúgnak. Tehát itt is egy 13 millió forintos úgymond hiány keletkezik. Azt hozzá kell tennem, hogy az országos önkormányzat működési keretéből ezt a két iskolát tekintve több mint 40 millió forintot nem tudnánk finanszírozni. Tehát ilyen értelemben jó az, hogy legalább két iskolánk van, mert a két iskola egymást tudja segíteni. Azt hallottam többekkel való beszélgetés után, hogy ez a probléma nemcsak bennünket érint. Az átlagbáralapú támogatásnál az a helyzet, hogy a sok tanár már az idősebb korosztályhoz tartozik, illetve a besorolásuk is sokkal magasabb, mint az átlagbáralapú támogatás.

A tankönyveket tekintve az iskolák három helyről szerzik be a tankönyveiket. Az első forrás az iskolákban dolgozó pedagógusok által készített tankönyvek, amelyek a szokásos úton jutnak el hozzánk: EMMI stb., vagy a KELLO-tól meg kell rendelni. Ezek némelyikéhez tartoznak hanganyagok, tehát autentikus görög beszéd,

némelyikhez nem, ez bizony hátrány. A másik ilyen tankönyvforrás: a Thessaloniki Egyetem tankönyveit is meg szoktuk rendelni, és saját forrásból finanszírozzuk. Hozzá kell tennem, hogy az egyetem akkreditált központja az itteni iskolánk. Ez azt jelenti, hogy minden évben májusban nyelvvizsgát lehet tenni a KER-skála szerinti szintekből, tehát A1-től a C2-ig, ezt magnófelvételre veszik a tanárok, és elküldik az egyetemre, akik ezt kiértékelik. Tehát ez a második forrása a tankönyvbeszerzésünknek. A harmadik forrása pedig az, hogy a görög oktatási minisztérium tankönyveit szoktuk megrendelni, amelyet a görög állam ingyenesen felénk juttat, biztosít.

A kiegészítő iskolában heti 4 nyelv- és irodalomóra zajlik, plusz egy óra a hon- és népismeret. Azt hiszem, erre van már jogszabályi háttér, hogy ezt a hon- és népismeretet lehet egyszerre tömbösítve tanítani, de ez most egyelőre így működik nálunk.

Mint említettem, az ELTE-n megszűnt a görög tanárképzés. Tekintettel arra, hogy a görög iskolák, és nemcsak a görög iskolák, hanem minden etnikum intézményei alappillérei a fennmaradásuknak, ez ügyben mindenféleképpen tennünk kell sürgősen.

Intézményeink között megemlíthetünk két intézményünket, az egyik Beloianisz településen működik. Ez egy művház, könyvtár, amely főleg a települési lakosok igényeit elégíti ki. A másik pedig egy budapesti székhelyű intézet, a Görög Intézet, amely korábban átalakult vagy megszűnt három intézményünk összegyúrásából alakult ki. Ez volt a Görög Színház, a Görög Kulturális Intézet, valamint a görög kutatóintézet. Ebből alakult tehát a Görög Intézet, amely székhelye a Börzsöny utcában található.

A hivatalról is említenék pár szót. A hivatalban 7 fő dolgozik, illetve most még csak 6, hiszen még nincs hivatalvezetőnk. Ez a munka egyelőre még rám hárul, reméljük, hamarosan kinevezünk a hivatal élére is valakit. Négy dolgozó munkálkodik a gazdasági osztályon, egy fő a titkárságon, és egy a takarításért felelős.

Az ünnepeinkről pár szót mondanék, ha szabad. Két nagy nemzeti ünnepet tartunk. Az egyik a márciusi nemzeti ünnepünk, amely a görög szabadságharcot, az oszmán-török elleni szabadságharcot ünnepli. Jövőre lesz a 200. évfordulója ennek a szabadságharcunknak. Tehát egy nagy ünnepséget méltón szeretnénk megrendezni, megünnepelni. Ez egy márciusi időpont. A másik nagy ünnepünk pedig az olasz megszállás elleni fellépés, a NEM, az OHI ünnepe. 1940 októberében mondta ki a görög nép a nagy nemet, és visszaverte a megszálló, támadó olasz hadsereget. Ezen felül - ugyan nevezném nagy ünnepünknek - nagy megemlékezést tartanak Görögország-szerte mindenhol, és most már pár éve mi, az Országos Görög Önkormányzat is, a pontuszi népirtásról. A '10-es években az ókor óta a kis-ázsiai térségekben élő görögséget a törökök, mondhatni, majdnem teljes egészében kiirtották. Közel félmillió halottról számolhatunk be. Pár évvel később pedig, '22-ben további, közel egymillió áldozata volt ennek a görög-török konfliktusnak, és további másfél millió ember menekült el '22-ben a mai Görögország területére. Ennek az ünnepe május utolsó hete szokott lenni. Ezt idén is meg fogjuk szervezni, remélhetőleg mindenki felé fogunk küldeni meghívót is, és mindenkit szeretettel várunk.

A görögség fő feladata az elkövetkezendő években mindenféleképpen a nyelvünk és kultúránk ápolása, a hagyományaink őrzése mellett az, hogy beintegráljuk a görög ifjakat a közéletbe, a görög közéletbe, hogy idővel bennünket méltón tudjanak váltani, valamint az idősek gondozásáról sem szabad elfeledkeznünk, illetve a görög sírhelyek ápolásáról sem. Ezen felül a magyar állam és azon belül a Miniszterelnökség támogatásával szeretnénk megvalósítani a 2009-ben

megvásárolt ingatlanunkban egy olyan típusú fejlesztést, beruházást, amely méltó otthont adhatna a görög közösségnek, és nemcsak a görög közösségnek nyilván. Itt szeretnénk létrehozni egy görög kulturális intézetet, egy központot, illetve egy görög nappali rendszerű iskolát is. Most zajlanak a bizottságainkon belül egyeztetések, egy közös koncepció kialakítása, úgy néz ki, március végére meg fog születni, és a tervekről majd ez ügyben is be tudunk számolni akár itt, akár a Miniszterelnökség felé.

Nem akarom szaporítani a szót, néhány gondolatot még hadd osszak meg. Az önkormányzatnak és személyesen nekem is kiváló kapcsolatom van a görög szószóló úrral, Sianos Tamás úrral. Mindenben, amiben csak lehet, együtt dolgozunk, közösen próbáljuk megoldani a különböző problémákat, közösen keresünk ezekre megoldást, és remélem, hogy ez így is fog maradni, rajtunk ez nem múlik. Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget, azt hiszem, gyorsan és röviden el tudtam mondani, ami ránk jellemző. Ha van kérdés, akkor szívesen válaszolok. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottságunk tagjait, hogy van-e valakinek kérdése, esetleg észrevétele. *(Jelzésre:)* Paulik Antal szlovák szószóló!

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm. Tényleg csak egy gyors választ kérek. Ezt a nappali rendszerű iskolát Budapestre tervezték?

HRISTODOULOU KONSTANTINOS elnök (Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata): Igen.

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha további kérdés nincs, akkor köszönöm szépen elnök úrnak a tájékoztatást és a beszámolót. Felkérem Agócs Jánost, az Országos Roma Önkormányzat elnökét a bemutatkozása megtartására.

Agócs János elnök (Országos Roma Önkormányzat)

AGÓCS JÁNOS elnök (Országos Roma Önkormányzat): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Nagy tisztelettel köszönöm a lehetőséget, hogy bemutatkozhatok. Először is saját magamról szeretnék szólni, de nem leszek ilyen hosszú, mint az előttem szóló *(Derültség.)*, mert fél öt van, és nekem is időre kellene mennem. Tehát egy rövid bemutatkozást szeretnék tenni. 1970-ben születtem. Mélykúton végeztem az általános iskolát. Annyit hozzátennék, hogy én voltam a harmadik roma tanuló, aki elvégezte annak idején a nyolc általánost. 1984 és 1987 között a jánoshalmi szakmunkásképzőbe jártam, és mint növénytermesztő gépész végeztem el a szakmunkásképzőt. Itt is kiemelném, hogy ebben az iskolában - amely közel 80 éves iskola volt -, én voltam az első roma tanuló, aki elvégezte ezt az iskolát. 1987-től 1989-ig termelészövetkezetben dolgoztam Mélykúton, mint traktoros. Ennek az iskolának az volt a beceneve, hogy traktorosegyetem. *(Derültség.)* 1989-ben sorkatonai szolgálatra hívtak be, ami akkor kötelező volt. Én már csak egy évig voltam, mert akkor született az a döntés, hogy másfél évről lecsökkentik egy évre a sorkatonai szolgálatot. Mire leszereltem, sikerült a termelészövetkezetet felosztatni, tehát akkor szüntek meg a munkahelyek, és utána kezdtem el a vállalkozást, tehát 1991-től 2010-ig vállalkozóként dolgoztam. Azt még szeretném elmondani, hogy '94-ben, amikor az első nemzetiségi önkormányzatok megalakultak, akkor én Mélykúton a helyi, akkor még cigány önkormányzatnak tagja voltam egészen 2006-ig. 2006-ban a Bács-Kiskun Megyei Cigány Önkormányzat elnöke lettem 2010-ig. 2010 után egy

picit abbahagyva a politizálást, nem indultam a választásokon, majd elérkeztünk 2019-hez, amikor újra megpróbálkoztunk a politikával, és sikerült bejutnunk. Annyit még szeretnék elmondani, hogy a 2011-es népszámláláskor a magukat roma származásúnak valló állampolgárok közel 350 ezren voltak, de azt tudjuk, hogy az akkori népszámláláskor nem mindenki vallotta magát romának, tehát közel 1 millió körüli a romák létszáma ma Magyarországon.

Visszatérve a 2019-es választásokra, a névjegyzékbe több mint 211 ezren vetették fel magukat. A lebélyegzett szavazólapok száma több mint 113 800. Az érvényesen leadott szavazatok száma százezer, valamennyivel több mint százezer, és itt jön ki az, amit az előbb a Választási Iroda vezetője mondott, hogy sajnos több mint 13 ezer rontott szavazat volt csak a romáknál. Ha itt lennének, megkérdezném tőlük, vagy lenne hozzájuk egy pár kérdésem, de legfőképpen Rádi úrhoz. Tudjuk, hogy a roma önkormányzati választás nem egy egyszerű választás volt éppen azért, mert nem adták oda a szavazólapokat, az országosat és a megyeit több településen, ezért meg kellett ismételni egy-két településen a választást. Ez meg is történt november 3-án. Kértük az elnök urat, hogy a mandátumátadással egyidőben legyen az alakuló ülés, nehogy kicsússzunk az időből. A mandátumátadás november végén történt, de az elnök úr elutasította ezt a kérést, nem tudom, miért. A legutolsó határidőt adta meg az alakuló ülésre, tehát december 3-ára, a legutolsó napra tűzte ki az alakuló ülést.

Még egy problémám lett volna, amit megkérdeztem volna Rádi úrtól. A mandátumátadási ülésen, ahol Ritter úr volt jelen, és köszönjük, de mint roma önkormányzati képviselők, azt szeretttük volna, ha a roma szószóló lett volna az, aki megnyitja az ülést. Bocsanat, nem azért, mintha önnel lenne probléma, csak azt szeretttük volna, hogy ha már roma önkormányzat alakul, akkor a roma szószóló tartsa meg a köszöntőt. Mindegy, ilyen problémák voltak, és szerintem még lesznek is a Választási Irodával.

Visszatérve a választásra, összesen több mint százezer szavazat jött be. A választásokon négy szervezet tudott listát állítani, a Lungo Drom, a Firosz, a Roma Polgárjogi Mozgalom és a Phralipe nevű szervezet. Negyvenhét mandátummal veszünk részt az önkormányzatban, ebből 20-at kapott a Lungo Drom, 18-at a Firosz, ötöt nyert el a Roma Polgárjogi Mozgalom, négyet a Phralipe, és így jön ki a 47 fős testület. December 3-án volt megtartva az alakuló ülés, ahol engem választottak meg 31 szavazattal elnöknek.

Az intézményeinkről annyit, hogy nekünk is van két darab intézményünk, két iskolánk. Van egy Tiszapüspökön, az általános iskolánk és Szirákon, Nógrád megyében működik egy általános és középiskola. Mindkét iskola nagyon rossz állapotban van. A tiszapüspökire most kaptunk egy uniós támogatást, pénteken írtam alá a felújításról, ami már közbeszerzésre került, tehát a kivitelezővel alá lett írva a szerződés, és reményeink szerint március 20-a után elkezdjük a felújítást. A másik iskolára, a sziráki iskolára vonatkozóan kaptunk ígérvényt a Belügyminisztériumtól, hogy ott is elindulhat a felújítás, mert tényleg nagyon rossz állapotban van, kevés a tanterem, sok a tanuló, nem nagyon férnek el. Igazából nem szeretném annyira húzni az időt, mert elment az idő. Ha esetleg valakinek van kérdése, akkor szívesen válaszolok. Köszönöm a meghallgatást.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e esetleg valakinek kérdése? *(Jelzésre:)* Farkas Félix alelnök úrnak adom meg a szót.

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Örülök, hogy az Országos Roma Önkormányzat elnöke eljött hozzánk és tájékoztatást adott nekünk. Én nem kérdéssel fordulnék elnök úrhoz, hanem

véleménnyel, vagy inkább csak tájékoztatnám az elnök urat. A sziráki iskolával kapcsolatban már több esetben kértem én magam is a támogatást még itt, a bizottsági ülésen is akkor, amikor Balog Zoltán még miniszterként volt jelen a bizottságunk ülésén. Kértem, hogy a sziráki iskolát támogassák, mert olyan állapotban van, hogy ha nem történik felújítás, akkor abban az esetben nem kapja meg a működési engedélyt. Több esetben jártam államtitkároknál, minisztereknél, hogy érvényt tudjunk szerezni az iskolafelújításnak, hogy támogatást kapjon, tudjon működni. Ezek szerint, hála a jóistennek, úgy néz ki, hogy a Belügyminisztériumból ezt a lehetőséget megkapjátok. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Parancsoljon!

AGÓCS JÁNOS elnök (Országos Roma Önkormányzat): Én is köszönöm, hogy közbenjárt, és köszönöm szépen Ritter úr közbenjárását is, mert ő is nagy munkát fektetett bele. Még annyit szeretnék elmondani, hogy a kapcsolatunk a szószóló úrral nagyon jó. Köszönöm. (*Farkas Félix: Mertél volna mást mondani! - Derűtség.*)

ELNÖK: Én meg elnézést kérek, ha csalódást okoztam, hogy én üdvözöltelek benneteket. Úgy tudom, azért volt a roma mandátumátadás később, mert a jogorvoslatok határidejét meg kellett várni. Így tudom, de lehet, hogy nem jól tudom. Mint a nemzetiségi bizottság, elnöke kértek fel, az összes többi mandátumátadást is én köszöntöttem a nemzetiségi bizottság nevében, de majd ezt a csalódást valahogy igyekszem jóvátenni. (*Derűtség.*) Köszönöm szépen a beszámolót.

Kérném Holecz Károly elnök urat, az Országos Szlovén Önkormányzat elnökét a bemutatkozása megtartására.

Holecz Károly elnök (Országos Szlovén Önkormányzat)

HOLECZ KÁROLY elnök (Országos Szlovén Önkormányzat): Lep dober dan! Spoštovani gospod predsednik in člani konusije. Sem Karel Holecz na novo izvoljeni predsednik Državne slovenske samouprave. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! Holecz Károly vagyok, az Országos Szlovén Önkormányzat újonnan megválasztott elnöke. Mivel újonnan megválasztott elnök vagyok, csak felsorolásszerűen egy-két gondolatot mondanék magamról. 1969-ban születtem Szentgotthárdon, a szlovén Rábavidék legkisebb településén éltem és élek azóta is a szülőfalumban. Általános iskolába a szomszédos Apátistvánfalvára jártam még gyalog, napi 5 kilométert, középiskolába Körmendre jártam, mezőgazdasági gépszerelőnek és karbantartónak tanultam. Utána elmentem a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolára.

Majd utam 1990-ben a Magyarországi Szlovének Szövetségéhez vezetett, ahol alapító tagja voltam a Magyarországi Szlovének Szövetségének, és azóta is elnökségi tagja vagyok.

Amire büszke vagyok, és ezt szeretném megemlíteni: 1991-ben az Új Népi Kollégiumokért Alapítvány Kuratóriuma által kiírt pályázati felhívásra „A szülőföld szolgálatában” címmel benyújtottam versenydolgozatomat, és ösztöndíjban részesültem, amit Göncz Árpád köztársasági elnöktől vehettem át. Dolgozatom címe: „Akikért a harang szól” - és azok is már akkor a rábavidéki szlovének voltak.

Utána a Magyarországi Szlovének Szövetségéhez, a Porabje laphoz kerültem mint fotós és újságíró, amit azóta sem hagytam abba, még itt-ott besegítek. 1994 és 2006 között 12 évig voltam Orfalu polgármestere. Szintén 1994-ben az Országos Szlovén Önkormányzat úgymond alapító tagja voltam. Kezdetektől tagja voltam az Országos Szlovén Önkormányzat Közgyűlésének, az utolsó öt évben alelnökként

tevékenykedtem. Az újságírással kapcsolatosan volt lehetőségem egy könyvet megjelentetni 2001-ben „Orfalusi történetek” címmel.

2007-ben szintén az én ötletem volt a következő dolog. A szlovének szimbólumának számít a Júlia-Alpokban elhelyezkedő Triglav-hegy. Ez a szlovének szimbóluma, és onnan hoztunk egy követ, amit felállítottunk, mint a szlovénség szimbólumát.

2008-ban létrehoztam a Rábavidéki Szlovén Kulturális és Turisztikai Egyesületet, amelynek azóta is elnöke vagyok, majd létrehoztuk a Rábavidéki Szlovén Tájházat.

2010-ben Magyar Művelődési Intézet nemzetiségi fotópályázatának különdíját kaptam meg a „Múlt és jelen” fotósorozatommal.

Amire még úgyszintén büszke vagyok, hogy most már nyolcadik éve szervezzük a Triglavtól Triglavig utat, a rábavidéki szlovének zarándokútját. Ez egy 300 kilométeres gyalogos zarándokút Orfalutól egészen a Triglav-hegy csúcsáig. Erről azt lehet tudni, hogy hét napon keresztül napi 40-45 kilométer gyaloglást jelent, és az utolsó két napban felmászunk majdnem közel 3 ezer méterre. Ez azóta tart, és nagy az érdeklődés a gyalogtúra iránt.

Az Országos Szlovén Önkormányzatot röviden szeretném bemutatni, a számokat, adatokat nélkülözve. Tíz nemzetiségi önkormányzatunk van. Az Országos Szlovén önkormányzat intézményei a szlovén Radio Monošter, a Kühár Emlékház, részben a Porabje újság finanszírozása is az Országos Szlovén Önkormányzaton keresztül történik, két általános iskola, a Kossics József kétnyelvű iskola és az Apátistvánfalvi Kéttannyelvű Általános Iskola, valamint három óvoda.

El kell mondanom, hogy amikor megkeresett a volt elnök úr, hogy nem vállalnám-e el, mert ő nem szándékozik indulni elnöknek, nem kis fejtörést okozott, már csak azért sem, mert tudtam, hogy mire vállalkozom. Mint alelnök, részese voltam ennek a folyamatnak, amíg az Országos Szlovén Önkormányzat idáig eljutott. Egy kicsit gondolkodtam, hogy elvállaljam-e ezt a nem kis feladatot, de végül is kihívásnak érzem. Remélem, hozzá tudok járulni a rábavidéki szlovén emberek boldogulásához, a kultúra, az anyanyelv ápolásához, az identitás, az önazonosság erősítéséhez. Több ilyen alappillér van, amit ebben az öt évben fontosnak tartok, és szem előtt tartok mindenféleképpen. Ezek között van a rábavidéki gazdaságfejlesztő program, ami fontos a rábavidéki szlovén embereknek. Ez négy éven keresztül történik, négy éven keresztül megy ez a program. A cél, hogy a fejlesztések minél szélesebb körhöz eljussanak, ezáltal élhetőbb környezetet biztosítsanak a rábavidéki szlovén lakosok számára, és úgy gondolom, ezáltal meg is tudjuk tartani őket.

Ugyanúgy azt gondolom, nagyon fontos a kultúra és az anyanyelv ápolása, mert tudjuk, a kultúrát, az identitást nem lehet örökölni, azt minden nemzedék újra meg kell hogy szerezze magának, ezért is fontos, hogy az a két szlovén általános iskola az Országos Szlovén Önkormányzat alá került.

Ugyanúgy fontos a szórványban élők megkeresése, mert akár a népszámlálást nézzük, vagy a nemzetiségi önkormányzati választásnál a regisztrációt, tudjuk, hogy ennél többen vagyunk, több szlovén él, mint 2800 fő. A népszámláláskor 2800-an vallották magukat szlovénnek, de ennél jóval többen vagyunk. Az egyik fő feladatomban érzem azt, hogy a szórványban élőket megkeressük, megkeressem, és igenis aktivizálni kell őket. A helyiek, a rábavidéki szlovének, akik helyben élnek, de ugyanúgy a szórványban élők tekintetében is az identitás, az önazonosság erősítése, a közösség szerepe, a család szerepe nagyon fontos. Ezáltal meg lehet tanítani egy nyelvet, de úgy vélem, az még kevés, belülről kell hogy jöjjön egy identitás, az identitástudat, önazonosság-erősítés. Ez a célom.

Két héttel ezelőtt, amikor itt volt egy ülés, meglepő volt a működési támogatások növekedése 2014-2018 között, már ami az Országos Szlovén Önkormányzatot illeti, ez valamivel több mint 30 százalék volt. Ezt furcsálltam és keveslem, viszonyítva a többi nemzetiséghez, a többi hasonló lélekszámú nemzetiséghez, ahol 100-120-130 százalékos növekedést mutatott. Nem tudom, hogy nálunk miért ennyi. Utánajárok, hogy mi miatt alakult így.

Ugyanúgy még fontos feladat az iskolai költségvetés felülvizsgálata. Az öt évvel ezelőtt aláírt szerződésnél még úgy tűnt, hogy az az összeg elegendő a két általános iskolának, de mára kiderült, hogy most már nem. Szerintem ez nemcsak nálunk probléma, hanem a többi nemzetiségi önkormányzatnál is.

Hogy ezt a feladatot hogyan szeretném ellátni, erre van egy rövid intelem, amit Szent István király Imre herceghez intézett: „Minden ember azonos állapotban születik, és semmi sem emel fel, csakis az alázat, semmi sem taszít le, csakis a gőg és a gyűlölség”. Köszönöm szépen. (*Taps.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottságunk tagjait, hogy kíván-e valaki kérdést feltenni vagy észrevételt. (*Holecz Károly feláll a tárgyalóasztaltól, majd visszaül. - Derűtség. - Jelzésre.*) Kissné Köles Erika!

KISSNÉ KÖLES ERIKA szlovén nemzetiségi szószóló: Holecz Károly elnök úr lányos zavarában, azt hiszem, elfelejtette mondani, elnézést ezért a kiszólásért, hogy természetesen mi is jól együttműködünk. (*Derűtség.*) Azt hiszem, a kicsiségünknek egy fontos kritériuma, hogy mindent együtt csináljunk, és ezt tesszük most már évek óta. Köszönöm szépen.

HOLECZ KÁROLY elnök (Országos Szlovén Önkormányzat): Elnézést kérek, de ez tényleg így van. Nagyon nagy segítségemre volt, mivel újonnan megválasztott elnök vagyok, az első négy hónapon vagyok túl, nagyon nagy segítséget kaptam szószóló asszonytól, és remélem, hogy ezután az incidens után is meg fogom kapni. (*Derűtség.*) Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Egy jó hírt én is hadd mondjak! Ez a fajta kiegyenlítés már a tavalyi évben meglett volna a szlovén önkormányzatra vonatkozóan a támogatásban. Más kérdés, hogy tavaly pont a támogatási igényünknek ezt a részét, illetve valamennyi országos önkormányzatra nem fogadták el, de idén ezt újra be fogjuk terjeszteni, tehát remélhetőleg elég hamar orvoslást talál majd. Köszönöm szépen a bemutatkozást.

Megkérném Szabó Jaroslava elnök asszonyt, az Országos Ukrán Önkormányzat elnökét a bemutatkozásra.

Szabó Jaroslava elnök (Országos Ukrán Önkormányzat)

SZABÓ JAROSZLAVA elnök (Országos Ukrán Önkormányzat): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Szószóló Hölgyek és Urak! Tisztelt Vendégek! Nekem nincs ilyen nagy tapasztalatom ebben a munkában, csak most foglaltam el ezt az új elnöki állást, úgyhogy nem tudok ilyen sok mindenről beszélni, de vannak terveim. Csak röviden szeretném elmondani, hogy Ukrajna nyugati részén születtem, Ternopil megyében. 1979 óta élek Várpalotán. Várpalota városában szálláskiadással foglalkozom. 2002 óta van Várpalotán Ukrán Nemzetiségi Önkormányzat, és már 18 éve én vagyok az elnöke ennek az önkormányzatnak. Három képviselővel dolgozunk együtt, idáig nagyon sok kulturális rendezvényt, nagyon sok hagyományőrző programot rendeztem

abban a kisvárosban, ahol élünk. Együttműködünk a városi önkormányzattal. 2003 óta az Országos Ukrán Önkormányzat képviselője vagyok Budapesten.

Annnyit szeretnék még mondani, hogy 1993-ban törvényben elismert nemzetiség lettünk, és 1999-ben alakult meg az Országos Ukrán Önkormányzat. 2007 óta működik az Országos Ukrán Önkormányzat által alapított Magyarországi Ukrán Kulturális Dokumentációs Központ, amelynek nagyon szép könyvtára van, néprajzi gyűjteménye, és 2015-ben a minisztérium támogatásával nagyon szépen megcsináltuk a galériát, ahol minden évben festménykiállítást rendezünk. Az Országos Ukrán Önkormányzat kultúra- és hagyományápolást folytat, kiadói tevékenységet végzünk, újságok jelennek meg háromhavonta ukrán-magyar nyelven. Anyanyelvi oktatás folyik, és törekszünk a magyar-ukrán kapcsolatépítésre. Az önkormányzatban működik ukrán vasárnapi iskola, ahol 3-18 éves gyerekek ukrán nyelvet tanulnak. Vannak tanárok, akik az ukrán hagyományokra tanítják a gyerekeket is. A tevékenységünk fontos része a Magyarország és Ukrajna közötti kapcsolatteremtés. Nagyon sok ukrán állampolgár van Magyarországon, az Országos Ukrán Önkormányzat segít munkahelyet keresni, jogi segítségnyújtást ad, ukrán nyelvű oktatást folytat, és segít a magyar-ukrán kapcsolatok kiépítésében.

Vannak terveim erre a ciklusra, a 2020-as évre is vannak nagyon nagy terveim. Az egyik az ukrán nyelvű iskola, intézmény bejegyeztetése, hogy hivatalos legyen, tehát ukrán nyelvű iskola legyen Magyarországon. Ukrán-magyar nyelvű óvodáscsoportot szeretnék beindítani. Most nagyon sok kisgyerek van, pláne Budapesten. Szeretném beindítani a közép- és felsőfokú oktatási rendszer fejlesztését, az ösztöndíjrendszer kiszélesítését, és magyar nyelvtanfolyamot szeretnék szervezni a hivatalban. Nem tudom, jogilag lehet, vagy nem. Ma nagyon sok ukrán állampolgár itt dolgozik, és mindenki tanulni akar magyarul, hogy tudjon beszélni a munkahelyen.

Szeretném a magyar-ukrán kulturális kapcsolatot kiépíteni, bővíteni. Szeretnék ukrán nyelvű színházat is. Már nagyon régóta várjuk, hogy legyen ukrán nyelvű színház itt, Budapesten. Mindig vidékről, Ungvárról vagy Beregszászból hozunk színészeket, hogy fellépjenek, de idővel szeretnék saját színházat alapítani. Törekedni fogok arra, hogy az ukrán kulturális hagyományápolás megvalósuljon. Fontos a kiadói tevékenység fejlesztése, a testvérvárosi kapcsolatok kiépítése Ukrajnában, a Magyarországon élő művészek, festőművészek, koncertek szervezése. Ezt is szeretnék támogatni. Nagyon sok új helyi önkormányzat alakult Magyarországon: Zalaegerszegen, Székesfehérváron, Pécsen és Budapesten. Nagyon sok helyen alakultak tehát önkormányzatok, ezért őket is szeretném idővel segíteni a munkában, hogy ne szoruljanak háttérbe. Ez az egyik fontos kérdés lesz, hogy idővel foglalkozzunk ezzel is. Együtt dolgozunk az ukrán szószólóval, egyetértünk, úgyhogy együtt dolgozunk. Meglátjuk, hogy a sok tervből, amit beterveztünk, mit tudunk megvalósítani. Köszönöm szépen. Ha van kérdés, akkor válaszolok.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e valakinek kérdése vagy észrevétele. *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor köszönöm szépen, és egyúttal szeretném mind a négy elnöknek megköszönni a bemutatkozást. Eredményes közös munkát kívánok és jó egészséget mindenkinek a teljes ciklusra! Külön-külön nem tettem meg, de ezt együtt így most kívánom mindenkinek mindannyiunk érdekében is. Köszönöm szépen.

Ezt a napirendi pontot is lezárnám azzal, hogy az újonnan megválasztott elnökök bemutatkoztak valamennyien, de azt hiszem, az újraválasztott elnököktől is ugyanúgy szeretnék egy bemutatkozást a céljaik, a célok tekintetében. Majd ezt megint egyeztetjük, és a következő bizottsági ülésen folytatjuk. Ezzel a 6. napirendi pontot lezárom.

Egyebek

A 7. napirendi pont az egyebek. Rekordhosszúságú bizottsági ülésünk van. Csak nagyon röviden szólnék. Egyrészt ahogy röviden jeleztem már, a bizottság titkársága a héten átköltözik, illetve elkezdtek a költözést az Országházba. A földszint 41-44-esből öt helyiség nyílik, ebből három lesz a Gazdasági bizottságé, ott nem kettő, hanem öt főből áll a titkárság, és kettő pedig a mienk lesz. Ez közvetlenül a liftnél van, a 6-os lifttől tíz méterre van, azt gondolom, hogy nagyon jó helyen. Ha a plenáris teremből jöttök le, akkor ott van mindjárt az első liftnél. Azt gondolom, hogy nagyon jó és szép helyen van.

Várhatóan március 17-én, kedden lesz a következő bizottsági ülésünk, hacsak nem lesz benyújtva menetközben olyan indítvány, amelyhez bizottságunknak kapcsolódnia kell. Az üléseket a Parlamentben nagy valószínűséggel a Széll Kálmán-teremben, a Költségvetési bizottság állandó üléstermében fogjuk majd tartani, vagy ha ez valamiért nem működne, akkor valószínűleg a Nagy Imre-teremben, a 21-esben, ahol a Házbizottság ülése volt a korábbiakban. Ők átköltöztek a 11-esbe, ez az, ami a Vadászterem mellett nyílik. Ami még nyitott, hogy szeretném, szeretnék, ha lenne egy kisebb tárgyaló is, amit a bizottság tagjai és bárki tőlünk használhatna. Meglátjuk, hogy ebben mire jutunk, és miben tudunk megállapodni.

A harmadik, hogy megnyílt a Szabad György Irodaház, és az Országgyűlés Hivatalának egyes részlegei oda átköltöztek. Bekértük nemzetiségenként egy munkatárs belépését, szeretnék engedélyeztetni Bakos Emil főigazgató-helyettes úrral. Ukrán részéről még nem kaptunk erre nevet, hogy kinek a beléptetését kéri. Kérem, hogy ezt pótlólag tegyék meg.

Negyedik. Szeretném megemlíteni, hogy kiküldtük az AJB helyettes asszony állásfoglalását a zsámbéki nemzetiségi temetővel kapcsolatban, hogy mindenki át tudja nézni. Ezt egy következő ülésen napirendre fogjuk tűzni, csak ma így is olyan maratoni volt az ülés, hogy azt gondoltam, ezt meg tudjuk tenni egy következő alkalommal is. Ajánlom mindenkinek a figyelmébe.

Ötödik. Szeretném mindenkinek a figyelmét felhívni Fürjes Zoltán államtitkár úr levelére, amit kiküldtünk mindenkinek. Kissné Köles Erika kérte korábban a Központi Statisztikai Hivataltól, hogy a Statisztikai Tükörben nemzetiségi tematikájú adatokat is gyűjtsenek, és tegyenek közzé. Erre kaptunk egy pozitív választ a KSH elnökétől. A KSH-nak majd úgyis tavasszal lesz velük egy egyeztetése, ahol erre még vissza lehet térni. Köszönöm a levelet és a kezdeményezést.

Szeretném még mondani, hogy JelenLét Fesztivál lesz 2020 március 23-27. között, amire mindenkinek felhívnám a figyelmét. Ez a nemzetiségi színházak és színjátszó csoportok nemzetiségi fesztiválja. Én ezt szerettem volna egyebekben gyorsan elmondani.

Kérdezem, hogy van-e az egyebekben valakinek mondanivalója, megjegyzése. *(Jelzésre:)* Paulik Antal szlovák szószóló!

PAULIK ANTAL szlovák nemzetiségi szószóló: Egy kérdés, hogy a nagy költözés hevében lehet-e arról tudni, hogy velünk terveznek-e valamit. Valamelyik héten rámteléfonáltak, hogy tárva-nyitva van az irodám, és én nem vagyok ott, mi történik. Azóta sem sikerült kinyomozni. Tudunk-e erről valamit?

ELNÖK: Annyit tudok a Bakos úrral való beszélgetésből, hogy fel fogják újítani az Országgyűlés Hivatalát teljes egészében. Mivel elköltöznek a frakciók, illetve átköltözik minden bizottság és a bizottsági titkárságok, először azzal a résszel kezdik, amelyek kiürültek. Tehát további költöztetés nélkül szeretnék elkezdni. Egyelőre

ennyit tudok, de nyilván majd most a költözéssel kapunk erről bővebb információt is. Van-e még valakinek hozzászólási igénye? *(Nincs jelentkező.)*

Az ülés berekesztése

Elnézést kérek, szerettem volna egy pohár pezsgővel lezárni az itteni, azt gondolom, nem eredménytelen hat évünket, de sajnos elsőként a pezsgőspoharakat vitték át *(Derültség.)*, a pezsgő itt van még. *(Közbeszólások: A vizespoharak is itt vannak még! - Derültség.)* Az igaz! *(Derültség.)* Aki esetleg normál pohárból egy korty pezsgővel lezárná ezt a hat évet, a bizottsági ülés után szeretettel látom. Szeretném mindenkinek megköszönni a munkát. Sok minden történt ezalatt a hat év alatt. Kívánom mindenkinek, hogy ennél a hat évnél is eredményesebb következő hat év következzen a parlamentben az új bizottsági helyünkön! Köszönöm mindenkinek az eddigieket. Jó egészséget és jó munkát kívánok a továbbiakra! Ezzel az ülést bezárom. Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 17 óra 6 perc)

Ritter Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Vicai Erika